ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ – ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်
(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)
၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

ကုလကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း– ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ – ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု – လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၃

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာနေအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏**လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ**

ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု**

ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် **ရေသွင်းဧရိယာ**

ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား ၁၉ **မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ**

ဇယား ၂၀ **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

ဇယား ၂၁ **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား ၂၃-က **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား ၂၃-ခ **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲ**များ

ဇယား ၂၄ **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ**

ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား **၂၆** ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား ၂၉ **သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ**

ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၃ **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား ၃၄ **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု
ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား
ဇယား ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ
ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၄၂ ရ**ေကြောင်း** သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား **၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ**
ဇယား **၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ**
ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၈ မူခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ

PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့်

နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာ
မိုးညှင်းမြို့နယ်

ဆင်ဘိုကုန်း   ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

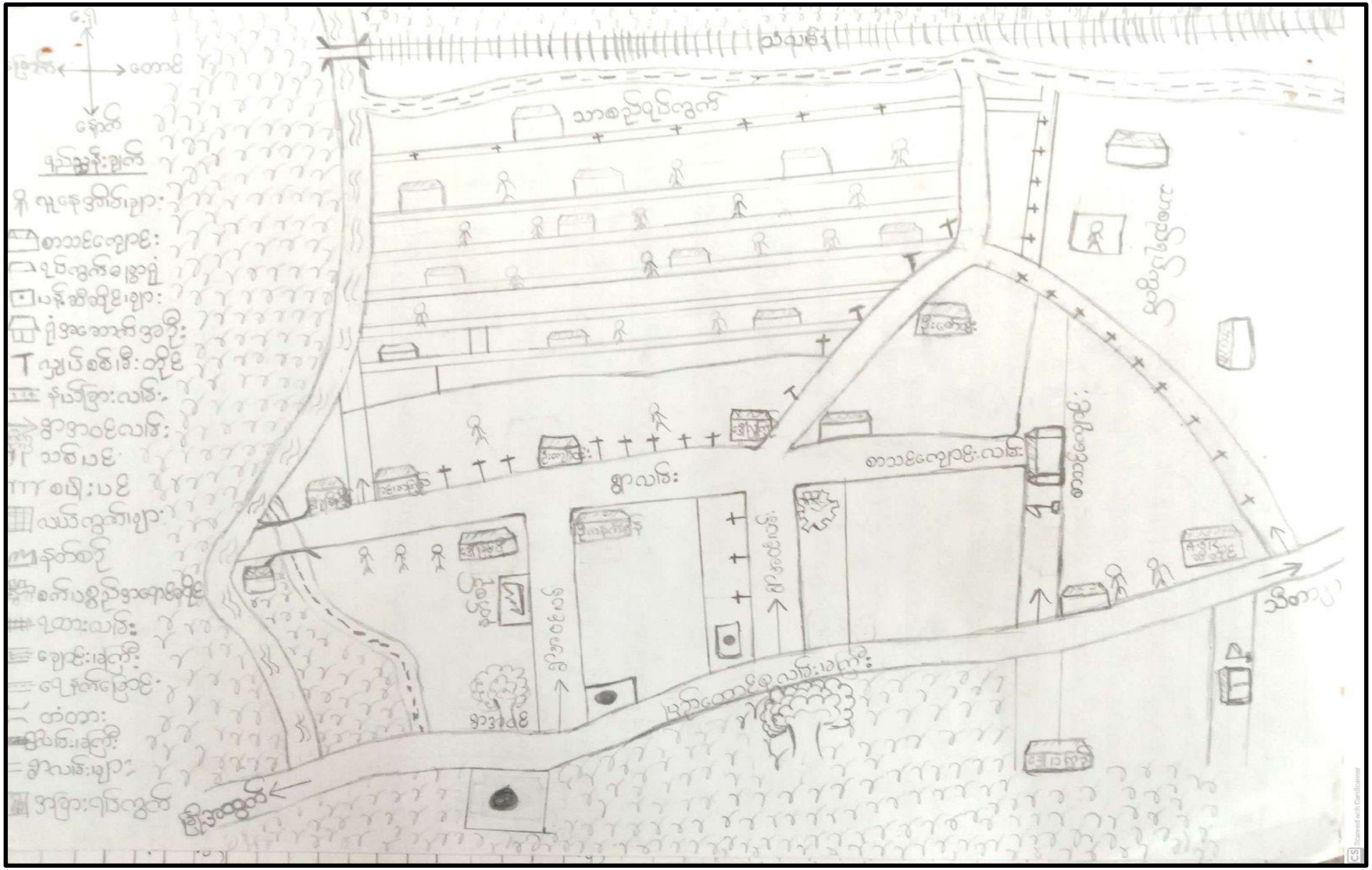

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ဆင်ဘိုကုန်း ရွာသည် ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးဘေးတွင် တည်ရှိပါသည်။ အရှေ့ဘက်တွင်စပါးခင်းများ ၊အနောက်ဘက်တွင် မြို့နှင့်တဆက်တည်းတွင်တည်ရှိပါသည်။ မြို့လည်ခေါင်သို့သွားလိုပါကတစ်မိုင်ခန့်ကွာဝေးပါသည်။ တောင်ဘက်တွင်ရထားသံလမ်းရှိပြီး မြောက်ဘက်တွင်စပါးခင်းများနှင့်စိမ်းလန်းစိုပြေလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ ဒေသ၏ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်လက်မမှာ၈ဝ”မှ ၁ဝဝ” ဝန်းကျင်တွင်တည်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်အသင့် အတင့် အထောက်ကူပြုပါသည်။ ကျေးရွာအနီးတွင် တောတောင်မြစ်ချောင်းမရှိပဲ မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး လယ်ယာမြေများမှာစပါးရိတ်သိမ်းပြီးလျှင် မြေပဲ၊ ပဲငပိ ၊ ကြက်သွန်ဖြူ၊ ကြက်သွန်နီတို့ကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေအသင့်အတင့်ရှိကြပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာသည်သဘာဝသယံဇာတများမထွက်ရှိပါ။ တောင်သူများအတွက်လည်း ရေလှောင်တမံနှင့် ဆည်ရေများမရှိပါ။ မြေအောက်ရေအသုံးပြုမှုမရှိပါ။ မိုးရေကိုသာအဓိကအားထားပြီးစိုက်ပျိုးကြရပါသည်။ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် အကျယ်အဝန်းမှာ (၈၃) ဧကခန့်ရှိပြီး စပါးကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၆၂)စုနှင့်ကျား(၁၅၉)၊ မ(၁၈ဝ)ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း(၃၃၉)ဦးရှိကာ ရှမ်းနီလူမျိုးများနှင့်ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်ကြပါသည်။ အလုပ် လုပ်ကိုင်နိုင်သော အရွယ်သည်ကျေးရွာလူ
ဦးရေ၏ ၆၈.၄၅%ခန့်ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာလူငယ်များကိုလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသစီးပွားရေးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်သည် အမျိုးသားဦးရေထက် အမျိုးသမီးဦးရေကလျော့နည်းသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ – ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာတွင် အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာ အဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စု အားလုံး၏ ၃ဝ%သည် ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စု

အဆင့်ခံယူကြပြီး ၃၁%သည် ချမ်းသာသည့် အဆင့်၊ ၃၉%သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် လယ်မြေများ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ လက်လုမ်းမီမှု၊ လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုတို့ကြောင့် ကျေးရွာစီးပွားရေး အသင့်အတင့် ကောင်းသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ချမ်းသာသော လယ်သမားအိမ်ထောင်စုများ အပြင် အခြားလယ်သမား၊ ဆန်ကြိတ်စက်နှင့် ခရီးထွက်၊ ရွှေတူးကျင်းသား ကျောက်ရာနှင့် အခြားဝင်ငွေရသော နေ့စားစသော လုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ငွေချေးသော အိမ်ထောင်စု ချို့နှင့် အစိုးရ ဝန်ထမ်းအချို့လည်း ငွေရေးကြေးရေး အသင့်အတင့် အဆင်ပြေကြသည်။

ဓနအဆင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာ ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် ထက်ဝက်ခန့်ရှိပြီး မြေယာ အနည်းငယ်ပိုင်သော လယ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စား ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းခွင် လုပ်သားများနှင့် မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်မြင့်မားပြီး (၇၀%) အထိရှိကာ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ လက်လီရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ဆန်ကြိတ်စက်၊ ရွှေတူးကျင်းသား၊ ကျောက်ရှာ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင် ရှာဖွေရရှိကြသည်။ ကျေးရွာမှ ဆင်းရဲနှင့် အလွန်ဆင်းရဲ အိမ်ထောင်စုများ၏ ၃၀%ဖြစ်သော (၁၉)စုကို လေ့လာဆန်းစစ်မှုအရ ယင်းတို့၏ ၁၀%မှာ တစ်ပါးသူထံမှ ချေးယူပြီး နပ်မှန်စားနိုင်ကြောင်း၊ ၁၈%မှာ သူတစ်ပါးထံမှ မချေးမငှားပဲ သုံးလခန့်စားသုံးနိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အကြွေးတင်ရှိမှုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့ သော အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အကြွေး ၂၀၀၀၀ကျပ်မှ၁၀၀၀၀၀ကျပ် အထိ တင်ရှိနေကြသည်။

အိမ်ထောင်စု ၁၈%ခန့်သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပြီး ထိုအိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာ မိသားစုဦးရေများပြားကြသည်။ အလားတူ အိမ်ထောင်ဦးစီးက ခရီးထွက်သွားအလုပ်လုပ်နေကြသော အိမ်ထောင်စု (၂၀)နှင့် မုဆိုးဖို၊ တစ်ခုလပ် ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၁၀)စုသည် ဆင်းရဲသည့် ထိခိုက်လွယ်နိုင်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြသည်။

အခြားထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ မစွမ်းမသန်(၇)ဦးနှင့် မိသားစုစောင့် ရှောက်မှု နည်းသူများဖြစ်သည့် သက်ကြီးရွယ်အို (၂၅)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ ရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေ ရရှိအောင် အလုပ်သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြသည့် လူငယ်လူရွယ်များသည် လိင်မှတစ်ဆင့်

ကူးစက်တတ်သည့် ရောဂါများ အရက်နှင့် ဘိန်းဖြူစသော မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု အန္တရာယ်တို့ ရှိတတ်ကြသည်။

ယခုနှစ်ပိုင်းကာလများတွင် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ ကျဉ်မြောင်းမှုတို့ကြောင့် ယဉ်မတော်တဆ ဖြစ်ပွားမှု များပြားလာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုအပြင် ဘိန်းဖြူသုံးစွဲသော လူငယများ အလုပ်အကိုင်မရှိ၍ ဝင်ငွေများ မရှိသဖြင့် ကျေးရွာတွင် ဆိုင်ကယ်ခိုးခြင်း၊ လယ်ယာအတွက် အသုံးဝင်သော နွားများကို ခိုးယူရောင်းချခြင်းနှင့် ရောင်းချ၍ ရသော ပစ္စည်းများ ခိုးယူခြင်းစသည့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်နေသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသူရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီးအ ဟာရပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုမှာလည်းကျန်းမာကြသည်။ ယခုနှစ်ပိုင်းတွင် သွေးလွန်တုပ်ကွေး ပိုမိုဖြစ်ပွားမှုရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။အမျိုးသမီး၊ လူငယ်၊လူရွယ်၊ သက်ကြီးပိုင်းတို့သည်

လည်း တကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိရှိကြသည်။ကျေးရွာသူ၊ရွာသားများအနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေးအသိအမြင်များရှိကြသည်။ အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများကိုကျေးရွာ တွင်ရရှိနိုင်ပြီး မြို့နယ်ဆေးရုံ၊ဆေးဆိုင်များနှင့် လည်းကား၊ဆိုင်ကယ်များဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာ နိုင်သဖြင့် လက်လှမ်းမီမှုရှိပါ သည်။

ကျေးရွာတွင် လက်နှိပ်တုံကင်၊ မော်တာသုံးတုံကင်များမှမြေအောက်ရေကိုအလွယ်တကူရနိုင် ပြီးဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော ၊တိုက်ဖွိုက်၊အစာအိမ်ရောင်စသောရောဂါ များဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးကြောင်းတွေ့ ရပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့် ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊ အသား၊ အဖတ်၊ အတွက်များကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေအတွက်အသင့်အတင့်များပြားသည်။ အခြေခံပညာရေးကိုရွာထဲရှိ မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်းခွဲတို့တွင် တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းများနည်း ပါးဆဲဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျားမ ရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာ အနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသည်။ ကျားမ ရေးရာ ဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှု အပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှု အဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများအရ ကောင်းစွာ

သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် ပညာရေးနှင့် အခြားကိစ္စရပ်များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သော ကိန်းကဏ္ဍာန်းများအရ မူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေး အရေအတွက်သည် ယောက်ျားလေး အရေအတွက်ထက်ပိုမိုများနေ၍ အမျိုးသမီးများ အတွက်ပညာသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးမှာ အမျိုးသားများနှင့်အနည်းငယ်သာနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော်လည်း ကျေးရွာတွင် နေ့တွက်လုပ်အားခငွေများမှာ အမျိုးသားများက ပိုမိုရရှိကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အားနှင့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် အင်အားစိုက်ထုတ်မှု တူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် လုပ်အားခလျော့နည်းပြီး ရရှိကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင်မှု အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်ပင်လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ ကျား-မ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျား-မ တန်းတူညီမျှရရှိပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပိုမို ကာင်းမွန်လာနိုင်သည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း (၆) ဖွဲ့၊ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ (၁)ဖွဲ့တို့ရှိသည်။ ယင်းတို့အဖွဲ့များတွင် ပြင်ပမှ ဖွဲ့စည်းပေးသော လူမှုရေးရာ ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ကျန်အဖွဲ့များဖြစ်သည့် မီးသတ်၊ ကြက်ခြေနီ၊ပြည်သူ့စစ် စသော အဖွဲ့မှာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခြင်း အားနည်းနေသည်။ နာရေးကူညီမှုအသင်းမှာလည်း နာရေးကိစ္စအပါအဝင် လူမှုရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုအားနည်းသည်။ ကျေးရွာရှိ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများသည် တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ သဘောထား အမြင်မရှိခြင်းနှင့် နားလည်မှု မပေးခြင်း စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အားနည်းနေကြပြီး ၎င်းတို့အဖွဲ့အစည်းများ အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများ သင်ကြားမှု ရရှိပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံ အုပ်ချုပ်မှု ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင်စပါးနှင့်မတ်ပဲကိုအဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးစပါးစိုက်ဧက (၃၇၁)ရှိပြီး သီးထပ်အဖြစ် မတ်ပဲ(၁၀၇)ဧကနှင့်နွေစပါး(၆၀)ဧကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးစပါး ပျှမ်းမျှအထွက်မှာ (၅၇.၅)တင်း ထွက်ပြီး နွေစပါးကို ရေသွင်းစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းဆိုင်များမှလည်းတောင်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှု

များပေးပါသည်။ တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွက် အလုပ်သမား မလုံလောက်မှု ပြဿနာကိုရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပြီး လုပ်အားခပိုပေးခြင်းဖြင့်အလုပ်သမားပြဿနာဖြေရှ့င်းကြရပီးကုန် ကျစရိတ်မြင့်မားမှုများ ကြုံတွေ့ရပါသည့်.။ အချို့တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့် ကုန်ကျ စရိတ်မြင့်မားမှုတို့ကိုကျော်လွှားနိုင်ရန်ကြဲပက်စနစ်ကိုကျင့်သုံးကြသည်။ တောင်သူအများစုသည် တ ခါတရံတွင်မိုးရွာသွန်းမှုမညီမျှခြင်း ကိုရင်ဆိုင်ကြရပါသည်။ ပဲငပိစိုက်ခင်း၊ မြေပဲစိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုး များသည်ပိုးသတ်ဆေးထိရောက်မှုမရှိသဖြင့် တောင်သူများအနေဖြင့် ထိရောက်သောဖျက်ပိုး နှိမ်နင်းရေးစနစ်ကို လိုလားလျက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ဝက်မွေးသူအိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ တရွာလုံး၏ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်း ဝန်းကျင် သာရှိပြီး ဒေသမှဝက်မျိုးများကိုမွေးမြူကြပါသည်။ ကြက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်စုသည်တစ်ရွာလုံး၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိပြီး စေ ျ းကွက်တွင်လည်းဝယ်လိုအားအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ရာသီအလိုက် ဖြစ်ပွားတတ်သော တိရစ္ဆာန် ရောဂါများအထူးသဖြင့် ကြက်လည်လိမ်ရောဂါသည် အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့်လည်းသေဆုံးမှုများ ရှိတတ်ကြပါသည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများကိမွေးကုဦးစီးဌာန မှရရှိသော်လည်း ဝန်ထမ်းမလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအားနည်းပါသည်။ မွေး မြူရေးလုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများအနေဖြင့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများကမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း တည်ထောင်တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် ချေးငွေကိုအလွယ်တကူမရရှိနိုင်ကြပေ။ ရွာထဲမှငွေချေး သူများထံမှ ချေးငှားလျှင်လည်း အတိုးနှုန်းမြင့်မားပါသည်။ ကျေးရွာတွင်မွေးမြူရန် ရေမြေနေရာအဆင်မပြေသောကြောင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများမရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှု ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိပေ။ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စား အလုပ်သမားများ၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊စေ ျ းရောင်း၊ခေါင်းရွက်ဗျပ်ထိုး ၊အစိုးရဝန် ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီဥတုအမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍တွက် ခြေကိုက်မှုအသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ လက်လုပ်လက်စား အလုပ်များမှာ စိုက်ပျိုးရာသီများတွင်သာအ လုပ်အကိုင်များပြီးကျန်အချိန်များတွင်အလုပ်အကိုင်ရှားပါးပြီးဝင်ငွေမမှန်ခြင်းကြောင့်တွက်ခြေကိုက် မှုနည်းပါးပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေများပြားသည့်အခြေအနေကြောင့် ကျေး ရွာအတွက်အခြေအနေကောင်းတရပ်ဖြစ်ပါသည်။ မြို့ပေါ်တွင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းအ ချို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးသောလုပ်ငန်းများရှိပါသည်။ အပ်ချုပ်၊ဇာထိုး၊ပန်းထိုး၊အလှပြုပြင်ရေး၊ မုန့်လုပ် နည်း၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်၊ မိုဘိုင်းဖုန်းပြုပြင်၊ ကားဝပ်ရှော့စသည့်သင်တန်းများရှိသော်လည်းရွာ သားတို့အများစုသည်အဆိုပါသင်တန်းများနှင့် ထိတွေ့မှုနည်းပါးကြသည်။ လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာအ ရည်အချင်းတွင်လည်း အနည်းငယ်နိမ့်ကျပြီးသင်တန်းစရိတ်အကုန်ကျခံရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်

ရန်လည်းမတတ်နိုင်ကြချေ။ ငွေကြေးအဆင်ပြေသောအိမ်ထောင်စုအချို့သာသင်တန်းများသို့ အခကြေးငွေအကုန်ကျခံကာ ပို့လွှတ်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် ပဲငပိများ၊မြေပဲများ စိုက်ခင်းများတွင် ဖျက်ပိုးများ ကျရောက်တတ်ခြင်းကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးနှင့်မြေဩဇာသုံးစွဲမှုများပြားသဖြင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကျဆင်းလာနိုင်ပါသည်။ ဗတောင်သူများအနေဖြင့်ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစားဓာတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှုများပြားကြသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလပ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ဗူးခွံများကို စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအသိပညာပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာမှာ အရှေ့ဘက်အခြမ်းအား ၂၀၁၅ခုနှစ်က ရေလွှမ်းမိုးမှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော်လည်း ကျေးရွာမှာမူမြေမြင့်ပိုင်းတွင်ရှိ၍ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းမှလွတ်ကင်းခဲ့ပါသည်။ ကုန်းတွင်းပိုင်းဒေသဖြစ်သောကြောင့်လည်း မုန်တိုင်းအန္တရာယ်တို့နည်းပါးပါသည်။အားပျော့သောမုန်တိုင်းဝင်ရောက်မှုသာ တခါတရံကြုံတွေ့ရသည်။ အခါအားလျော်စွာကျရောက်တတ်သော မိုးခေါင်ခြင်းဘေးကြုံတွေ့ရတတ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှတောင်သူဦးကြီးများသည်မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ တစ်နှစ်လျှင် ၅ ကျပ်တိုးနှုန်း၊တစ်ဧကလျှင် တစ်သိန်းကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး ၁၀ဧကအတွက်ချေးယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုမ္ပဏီမှ လာရောက်ဖွဲ့စည်းပေးသော မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားပီး အသင်းသားဦးရေ (၁၃၀)ဦးရှိကာတစ်နှစ်လျှင်အတိုးနှုန်း ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြင့်အသင်းဝင်များချေးငွေရယူနိုင်ကြသည်။ ချေးငွေကာလကို(၁၀)လထိချေးယူနိုင်ပြီး စည်းကမ်းပိုင်းတွင် တင်းကျပ်ထားပါသည်။ တချို့သောအိမ်ထောင်စုများမှာရွာထဲငွေတိုးချေးစားသူများထံမှ အတိုးနှုန်းများစွာဖြင့် ချေးယူကြရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်သမဝါယမအသင်း ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိသေးပါ ။

ကျေးရွာမှအများစုသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ချေးငွေကိုချေးယူကြပြီးလိုအပ်ချက်များများပြားကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင်အကြွေးတင်ရှိမှု ကိုလေ့လာချက်အရ ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများအများအပြားရှိကြပြီး အနည်းဆုံး ၂၀၀၀၀၀ကျပ်မှအများဆုံး၇၀၀၀၀၀၀ ထိချေးယူထားကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ယင်းအိမ်ထောင်စုများ၏၉၇ရာခိုင်နှုန်းသည် ချေးငွေ ၅၀၀၀၀၀အောက်ချေးယူထားကြပြီး ၃ရာခိုင်နှုန်းမှာ၅၀၀၀၀၀အထက်ချေးယူထားကြကြောင်းတွေ့ရသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းအဆင့်ကို သွပ်မိုး၊နံကပ်အမျိုးအစားဖြင့်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။ ရွာ

သားအားလုံးမှာရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေအားလုံး၏၁ ရာခိုင်နှန်းမှာ ဘွန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထားကြသည်။ မူလတန်းကျောင်းပညာရေးအဆင့်မှာလည်းမြင့်မားမှုရှိသည်။ ယခုနှစ်ကျောင်းအပ်နှံသည့်ကျောင်းသားဦးရေမှာ ၃၀ သာရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင်လည်း ပရိဘောဂပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပေ။ မူလတန်းပြဆရာမ (၅)ဦးရှိသည်။ လွန်ခဲ့သောကျောင်းဖွင့်ရာသီကကျောင်းသားများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များနှင့် ဗလာစာအုပ်များအခမဲ့ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါ သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း မရှိပေ။ သားဖွားဆရာမတစ်ဦးရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်ဆေးပေးခန်းမရှိသည့်အလျောက် ၂ မိုင်ခန့်ဝေးသောမြို့ထဲရှိဆေးခန်း၊ဆေးရုံများသို့ သွားရောက်ရသည်။

သောက်သုံးရေအတွက်လက်နှိပ်တုံကင်နှင့် လျှပ်စစ်သုံးမော်တာများ တပ်ဆင်သုံးစွဲကြသဖြင့် လုံလေက်မှုရှိသည်။ တစ်ချို့အိမ်ထောင်စုများက အဆင်ပြေကြသဖြင့် အိမ်သာကျင်းကို အုတ်ဖြင့်ဆောက်လုပ်ကြပြီး ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများက မြေကျင်းတူး ရေလောင်းအိမ်သာများကို ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါး ယင်လုံအိမ်သာများ သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေနှင့်ပတ်သက်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှာ နည်းပါးသည်။ စာသင်ကျောင်းတွင်လည်း ကျောင်းသားအိမ်သာများ စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားပြီး ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများ အတွက် အသုံးပြုရန် လုံလောက်မှု ရှိသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။လူငယ်တို့သည် ကျေးရွာရလူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်းရိုးရာအကများဖြင့် ကလေ့ရှိကြသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း သီးသန့်ဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိပေ။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး – လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၅ခုနှစ်မှစ၍ လျပ်စစ်မီးသွယ်တန်းထားရှိပြီး ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုအားလုံး၏၃၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် အသုံးပြုနေကြပြီးဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်မိုဘိုင်းဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို စေျးကွက်နှင့်အခြားလူမှုဝန်ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်အင်တာနက်အသုံးပြမှုအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတင်စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ ရွာသားများသည် သတင်းစာဂျာနယ်တို့ကို ဝယ်ယူဖတ်ရှုကြပြီး တစ်ရွာလုံးအားဖြင့် တယ်လီဖုန်းသတင်းဆက်သွယ်ရေးကို တော်တော်များများအသုံးပြုကြသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုနည်းပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်သွယ်ကူး

သန်းရောင်းဝယ်မှု ချောမွေ့သည်။ သို့သော်ရွာသားများသည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုနိုင်ကြပြီးလိုအပ်သောသတင်းအရင်းမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလိုဆက်သွယ်နိုင်သည်။အာ မခံစနစ်ကိုချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ထားသူမရှိသလောက်ဖြစ်သည် ကျေးရွာတွင်သဘာဝဘေးများလျော့ပါးရေးအစီအစဉ်သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါ။ ရဲစခန်းနှင့် အလွယ်တကူချိတ်ဆက်နိုင်သဖြင့် ကျေးရွာတွင်းရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးသည်။

၅။ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် လျပ်စစ်မီးကို မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသုံးစွဲမှု ကိုလျော့ချစေပြီး ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ခြင်းတွင်အထောက်အပံ့ရရှိ၍ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာရန်အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။

ကျေးရွာတွင်လူငယ်ပညာတတ်များရှိပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များဖြစ်သည်။ ဘွဲ့ရကျောင်းသားအသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများကို လူငယ်များအားလေ့လာသင်ကြားစေခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေမှာဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘူယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီးကျန်းမာရေးအတွက်ပံ့ပိုးမှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူလက်လှမ်းမီနိုင်ကြသည် ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် လည်း စိုးရိမ်ရသောအခြေအနေ အတွက်လည်း မိုးညှင်းခရိုင်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြီးဆေးကုသမှု ခံယူနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးမှုများမှာ လက်ရှိပညာရေးအနေအထားအတွက် ကောင်းသောအနေအထားတွင်ရှိနေပါသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များအတွက် လယ်ယာမြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီလွှာအတော်အသင့်ကောင်းမွန်ကြသည်။ တောင်သူများသည်လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူသယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်ကြသည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာစပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံများစိုက်ပျိုးမှုကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည်။ ကျေးရွာတွင်းသုံးရေလှောင်တမံများ မရှိပေ။ ကျေးရွာသည် ရထားလမ်း၊ကားလမ်းတို့ဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်ကြသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ကြသည်မှအပအခြားသယံဇာတများမထွက်ရှိပေ။ လယ်ယာမြေကိုထပ်မံတိုးချဲ့ရန်မဖြစ်နိုင်သဖြင့် လယ်သမားအဖို့အထွက်နှုန်းတိုးမြင့်အောင်သာအားထားစိုက်ပျိုးရပေသည်။ရေနုတ်မြောင်းများ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပြီး ရေသွင်းစိုက်ပျိုးနိုင်မည့် စိုက်ကေတိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထို့အပြင်ပိုးသတ်

ဆေးအချို့ ခံနိုင်သောဖျက်ပိုးများလည်း မတ်ပဲစိုက်ခင်းများတွင် ကျရောက်တတ်သည်။ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနမှလည်း နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်သော်လည်း စိုက်ဘဏ်မှချေးငွေဝန်ဆောင်မှုပေးသောစနစ်မှာ ချေးငွေလိုအပ်သည့်အိမ်ထောင်စုများမှ ငွေချေးရန်စာရွက်စာတမ်း လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ရာတွင်အခက်အခဲရှိကြသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်တွင်းထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့်ပုံမှန်ဝင်ငွေရရှိနိုင်မှုမရှိပေ။ ဒေသတွင်အိမ်တွင်းမှုနှင့်တပိုင်တနိုင်ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတို့အတွက် အသိပညာနှင့်အတတ်ပညာများအတွက် အားနည်းလျက်ရှိပါ သည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ်တာကာလ အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်–

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်တင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးခြင်း၊ သက်မွေးပညာသင်တန်းများ ရရှိခြင်းမှတစ်ဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် စီးပွားရေး အနေအထားကို တိုးတက်မှု ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့်ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏ လူသားဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ ရွာလူထုသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွားရေးအုပ်စုများ ဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှုယန္တရားတိုးတက်လာစေရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကိုဆောင်ရွက်သွားကြမည်–

ခ–၁) ကျေးရွာတွင်ရင်းနှီးငွေ နည်းပညာနှင့်နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီးစိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်.။ အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက်မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ ၊ရင်းနှီးငွေရနိုင်ရန်အခြားနေရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ ရင်းနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ အလားတူပင်ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနည်းပညာများထွန်းကားလာရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက်နည်းပညာဌာနများနှင့်ချတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။သင်တန်းတက်ထားသူများမှ တဆင့်ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသည့်နည်းပညာများကိုမျှဝေပေးပြီးမိမိကိုယ်တိုင်ကလည်းကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများအတွက်အသုံးချပြီးထုတ်လုပ်မှုတိုး

တက်စေရမည်။

ခ-၂) ကျွန်ုပ်တို့သည်အပ်ချုပ် ၊ဇာထိုး၊ပန်းထိုး ၊ယိုနှင့်မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညပ်၊စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့်မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသောသင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောသင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ရန်စီစဉ်ပေးမည်။ထိုသင်တန်းများသည်ကျေးရွာလူငယ်များအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုတိုးပွားရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းနှီးအစီစဉ်များချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ-၃)

ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်းခြံစည်းရိုးကာရံပြီးမူကြိုကျောင်းတစ်ဆောင်ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏အရည်အချင်းတိုးတက်မြင့်မားလာစေရေးအတွက်ဆောင်ရွက်မည် ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီးဘာသာရပ်အလိုက်ကျွမ်းကျင်သောမူလတန်းဆရာမများခန့်ထားနိုင်ရေးတို့အတွက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် တံတားများ စသော အခြေခံ အဆောက်အဦးများတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အဆောက်အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြု လုပ်ငန်းများတွင်အကောင်အထည်ဖော် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်များ ပိုမို ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန်တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မြို့နယ်နှင့် အထက်အဆင့်မှ ကူညီဖြေရှင်းပေးရမည့်ကိစ္စ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည်ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည်အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်

အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင် မိုးစပါးအပြင် မြေပဲများကို သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံဖျက်ပိုး ကျရောက်ခြင်းသည် အဓိက ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးထိရောက်စွာ နှိမ်နင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်များ ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးများ နှိမ်နင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းချရန် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင် ကုန်သည်များကိုသာ မှီခိုအားထားနေရပါသည်။ ဖျက်ပိုးများကြောင့် တောင်သူများ သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့နည်း၍ ဝင်ငွေများ လျော့ကျလာသည်။ ထို့ကြောင့် နည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနက ဦးစီးဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သော ချေးငွေရရှိရန် စနစ်များ ပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်း ဖွဲ့စည်းထားခြင်း မရှိသဖြင့် မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းက ချေးငွေ လိုအပ်သူရွာသားများ အတွက် အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစား စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစား စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့်အမြတ်အစွန်းများရရှိရန်အထူးသဖြင့်လူငယ်နှင့်မျိုးသမီးများအတွက်အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။သို့သော်၎င်းတို့တွင်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပညာစေ့ျးကွက်သတင်းအချက်အလက်များအားနည်းပါသည်။ ကျေးရွာတစ်ခုလုံး၏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ (ကုန်ထုတ်ခြင်း၊ လက်မှုလုပ်ငန်း) အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာမှ အသေးစားလုပ်ငန်းများ အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ ယခုအခါအဆင်သင့် မတွေ့ရသေးပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခု ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးဝန်ထမ်းအချို့ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်ဒေသမှသည် ကျေးရွာအထိလိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊

စီမံခန့်ခွဲရေး အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်လိုအပ်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေး

ကျေးရွာတွင်ယာယီအရောင်းဆိုင်များရှိသည်။ လူကြီးခရီးစဉ်ကြုံကြိုက်စဉ်တို့တွင် စေ◌ျ◌း ရောင်းချမှုကိုရွှေ့ဆိုင်းရတတ်သည်ကိုလည်းကြုံတွေ့ရတတ်သည်။ မြို့နယ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း များကရေသန့်ရှင်းရေးစနစ်ဖြင့် လမ်းတို့စနစ်တကျပါဝင်သည့်စေ◌ျ◌းအဆောက်အဦတခုတည် ဆောက်ပေးရန်ပါ ဝင်ဆောင်ရွက်သင့်ပါ သည်။ ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာအပြင်အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ကျေးရွာများအတွက်အကျိုးခံစားမှုရရှိစေနိုင်သည်။

၈။စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ အဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာတွင် အဓိက သော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာ စီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့် ကာလက ဖော်ထုတ်ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည်။ စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်ကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ်သွားကြပါသည်။ သို့ပါသောကြောင့် ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာ စီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလိုပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ်တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင် ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင် အတွင်း နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စိစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း(Functional Classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအတွက်ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများကို သိရှိနားလည်စေနိုင်သည်။ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်းသည် စီမံချက်များကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ

ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်း ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြားသိရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ အလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော ကဏ္ဍ အပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာ အမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေး အစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေး အဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အအုံ					
	၁။ **ကျေးရွာ**လမ်းမကောင်းခြင်း	၁၀၀	၁		ကျေးလက် ဦးစီး
ပညာရေး					
စာသင်ကျောင်း	၂။ ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံ တော်စေ သည့် ကျောင်း အဖြစ် ဖန်တီး တည် ဆောက်ခြင်း၊	၇၂	၂	–အရိပ်ရကစားကွင်းနေရာနှင့် ဆီးဆောဒန်း၊ ဘားဒန်း စသည် ဖြင့် စီမံထားရှိခြင်း၊ –ပုံစံဝင်သောကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်း၊	
စိုက်ပျိုးရေး					
	၃။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၇၂	၃	– စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများလုံ လောက်စွာရရှိနိုင်ရေး၊ – လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ များဈေးနှုန်းသက် သာစွာဖြင့်ငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေး၊	–
ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း					
ချေးငွေ	၄။ ဘဏ်များ၊ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်	၆၈	၄	– ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြင်ပ ငွေကြေး အဖွဲ့ အစည်း များနှင့်အကျိုးတူ စီးပွား ရေး လုပ် ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊	

	စီစဉ်ခြင်း၊			– ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှအတိုးနှုန်းသက်သာသော အရင်းအနှီးဆိုင်ရာချေးငွေများရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၆။ သက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာများ ပြန့်ပွါးလာရေး	၅၄	၅	– သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊ – အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ဖန်တီး ပေးခြင်း၊
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	၇။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည် မြှင့်အစီအစဉ် များ လုပ်ဆောင်ခြင်း	၅၀	၆	– - ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်း၊ - ငွေစာရင်းသင်တန်း၊ – အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသ ဘောတရားရေးရာသင်တန်း၊
မွေးမြူရေး	၈။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၄	၇	– မွေးမြူရေးချေးငွေများပိုမိုရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ – ခေတ်မီမွေးမြူရေးစနစ် များ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ – မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာတွင်းလမ်းဆောင်ရွက်ရန်	၁	——	——	——	——	——
၂။ တံတားကြီးရေထိန်းနံရံတည်ဆောက်ရန်	၂	——	——			
၃။ စာသင်ကျောင်းဝင်းခြံစည်းရိုးကာရန်	၃	——	——	——		
၄။ နန့်စော်လော်ချောင်းတံတားအသစ် တည်ဆောက်ရန်	၄	——				
၅။ စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းပေးရန်	၅	——				
၆။ ရွာတွင်းတံတားကြီး၂စင်းကို တည်ဆောက်ပေးရန်	၆	——				
၇။ ဆည်မြောင်းပြင်ဆင်ပေးရန်	၇	——	——	——	——	——
၈။ ရွာသားအားကစားကွင်းရရှိရန်	၈	——	——	——	——	——
၉။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂရရှိရန်	၉	——	——			
၁၀။ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရန်	၁၀	——	——	——	——	——
၁၁။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ပေးရန်	၁၁	——	——	——	——	——
၁၂။ ရွာချင်းဆက်ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းရန်	၁၂	——	——	——		
၁၃။ စာကြည့်တိုက်ရရှိရန်	၁၃	——				
၁၄။ ကျွဲ၊နွားစားကျက်မြေရရှိရန်	၁၄	——				

၁၅။ ရွာတွင်းရေပြွန်တံတား၃စင်းပြင်ဆင်ရန်	၁၅	——				
၁၆။ မီတာထိန်းသိမ်းခကိုပယ်ဖျက်ရန်နှင့်ခေတ် တိုင်တိုင်းမီးလင်းရန်	၁၆	——	——	——	——	——

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန် အသုံး စရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်		လူသားချင်း စာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံး ငွေရင်းအ သုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့် တင်ရေး	
၁	ကုန်ထုတ်လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း			√		
၂	တံတားကြီးရေထိန်းနံရံတည်ဆောက် ခြင်း			√		
၃	စာသင်ကျောင်းဝင်းခြံစည်းရိုးကာခြင်း			√		
၄	နန့်စော်လော်ချောင်းတံတားအသစ် တည်ဆာက်ရန်			√		
၅	စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းပေးရန်			√		
၆	ရွာတွင်းတံတားကြီး၂စင်းကိုတည် ဆောက်ပေးရန်			√		
၇	ဆည်မြောင်းပြင်ဆင်ပေးရန်			√		

၈	ရွာသားအားကစားကွင်းရရှိရန်			√		
၉	ကျောင်းသုံးပရိဘောဂရရှိရန်		√			
၁၀	မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရန်					√
၁၁	ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ပေးရန်					√
၁၂	ရွာချင်းဆက်ကွန်ကရစ်လမ်းခင်းပေးရန်			√		
၁၃	စာကြည့်တိုက်ရရှိရန်				√	
၁၄	ကျွဲ၊နွားစားကျက်မြေရရှိရန်		√			
၁၅	ရွာတွင်းရေပြွန်တံတား၃စင်းပြင်ဆင်ရန်			√		
၁၆	မီတာထိန်းသိမ်းခကိုပယ်ဖျက်ရန်နှင့် ခေတ်မီးတိုင်တိုင်းမီးလင်းရန်		√			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်

ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန်**ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန**၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး

အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာအတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်;ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖေါ်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။

ှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏%**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၈	၂၅	၄၃	
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၂၄	၂၆	၅၀	
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၁၉	၂၀	၃၉	

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၃၆	၃၀	၆၆	
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၅၀	၆၃	၁၁၃	
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၁၃	၁၂	၂၅	
စုစုပေါင်း လူဦးရေ -၃၃၉					
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၆၂		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅.၀၂%**			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျှမ်းမျှနှုန်း ၅ ဦးသာရှိပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃၀		၆၃	-	-
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား			-	-	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-၂		၅		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂		၅	–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–	–	–	–	–
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–		–	–	
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–		–	–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–		–	–	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	–	၆	–	–
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၄		၂၀	–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	–	၄	–	–
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၅		၅	–	
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–	–	–	၁	–
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–	–	–	–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–	–	–	–	
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–	–		–	–
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–	–	–	၆	ကျောင်းဆရာ/မ
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	–			–	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	–			–	
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁၅	-	၄၅	-	
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ – UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
	စုစုပေါင်း	၆၂	-		၇	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်ဦးစီးများနှင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များမှာ မှော်ထဲသွားလိုက်၊ ပြန်လိုက်လုပ်သူများ ကျပန်းများလုပ်ကိုင်သူနှင့် နယ်ပယ်အသီးသီး အရပ်ဒေသ အသီးသီးသို့ သွားပြီး ပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံရာ ကျပန်းဝမ်းစာဖူလုံရန်အတွက် ရှာဖွေစားသောက်ကြရသည်။ အလုပ်အမျိုးမျိုးလုပ်ကိုင်ကြ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားမရပါ။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၁၀၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၃	ငါးလုပ်ငန်း – ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ	နေ့စား	-	-	-	-	

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	ထုတ်လုပ်ခြင်း						
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၃၀၀၀	၂၀၀၀	
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	-	-	-	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လခစားအလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေသည် မြို့ကြီးများကို အတည်တကျမရှိ၍ လစာကို ခန့်မှန်းမရပါ။ ပုံမှန်မရှိပါ။ မိုးစပါးစိုက်ချိန် ရိတ်သိမ်းချိန်များတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ဖို့ငှားကြရသည်။ အချိန်ကာလရာသီဥတုပေါ်မူတည်ပြီး ငှားကြရသည်။ ပုံမှန်မရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၂ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီးလုပ်ကိုင်ရသော လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၂ မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ် ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်ခမှာ ၁၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးပန်းရံ၊ လက်သမားလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများလုပ်ခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးအများဆုံးလုပ်ခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်နှင့် အနည်းဆုံး ၂၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၂၅၀	ညံ့	အနည်းအကျဉ်း	မိုးရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ				
ဥယျာဉ်ခြံမြေ				
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	-			
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	-			
စားကျက်မြေ	-			
ပလပ်မြေ	-			
အခြား	-			
စုစုပေါင်း	၄၉၄			

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု လယ်မြေစိုက်ဧကမှာ ၂၅၀ ဧကဖြစ်

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	
အခြား ရင်းမြစ်များ	မရှိ	
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	လက်လှမ်းမမီ
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	နည်း	လက်လှမ်းမမီ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ သဘာဝ အပင်မျိုးစိတ်ဆေးဘက်ဝင် အပင်များလည်း ရှိသည်။ သို့သော် လက်လှမ်းမမီပါ။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၅ ဧကနှင့် အထက်	၅ ဧကအောက်	မပိုင်	မပိုင်
အိမ်အခြေအနေ	အုတ်တိုက်	ပျဉ်ထောင်ပျဉ်ခင်း	ဝါး၊ထရံ၊ ရှုံးမိုး	ဝါး၊ထရံ၊ ရှုံးမိုး
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်နှင့် နွား	ထွန်စက်နှင့်နွား	နွား	နွား
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ တီဗွီ	ဆိုင်ကယ်၊ရေခဲသေတ္တာ၊ တီဗွီ	ဆိုင်ကယ်၊ ဝက်၊ကြက်	စက်ဘီး၊ ဝက်၊ ကြက်။
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး	နေ့စား	နေ့စား၊ ကျဘမ်း
အိမ်ထောင်စု – ၁၈၉	၆ (၂%)	၂၀၀(၅၄%)	၉၃ (၂၅%)	၇၂(၁၉ %)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုမှာ အုတ်တိုက်အိမ်ဖြစ်ပြီး အလယ်အလတ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုမှာ ပျဉ်ထောင်ပျဉ်ခင်းဆောက်လုပ်ထားသည်။ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများမှာ ဝါးထရံကာ သက်ကယ်မိုး ပျဉ်ခင်းထားပြီး အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများမှာ ကျေးရွာတွင် အများဆုံး ဖြစ်၍ ဝါးကြမ်းခင်းရှုံးမိုး၊ ဝါးထရံကာ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ နန့်စော်လော်ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေရာခြေများ မဆောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စုများကို မဲဖောက်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများ သက်သက်သာသာ နေထိုင်ရန် မဲပေါက်သူများကို လုံးခြင်း အိမ်များ ဆောက်လုပ်ထားပေးပါသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ဈေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၂၅	၆.၇၃%	လိုအပ်သောအချိန်တွင် အသိအကျွမ်းများထံမှ ဈေးယူစားသောက်ကြသည်။
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ	၂၀	၅.၃၉%	လိုအပ်သောအချိန်တွင် အသိအကျွမ်းများထံမှ ဈေးယူစားသောက်ကြသည်။
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ	၂၀	၅.၃၉%	လိုအပ်သောအချိန်တွင် အသိအကျွမ်းများထံမှ ဈေးယူစားသောက်ကြသည်။

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဈေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ(ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃”နှင့် “၄”အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ရာခိုင်နှုန်းစီမှာ အိမ်တိုင်းထမင်း နပ်မှန်အောင် စားနိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာတွင် သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေး၊ ရပ်ရေး၊ ရွာရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသဖြင့် အရေးကိစ္စကြီးငယ်များပေါ်ပေါက်လာပါက မထည့်နေရ မပေးဖြစ် ပေးကြရမည်ဆိုလျှင် စားဝတ်နေရေး ကြပ်တည်းပြီး အကြွေးတင်ရှိမှု များ ရှိလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကြွေး ပေါ်အကြွေးဆင့် အတိုးပေါ်အတိုးဆင့် ပြီး အခက်အခဲမျိုးစုံ ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	–	–	၇–
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	–	–	–
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၁၈		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၂၀		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	–		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ်နှင့် အထက်မှာ စားဝတ်နေရေးအတွက် ပြေလည်မှု ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုမှာ လိုအပ်ပါသည်။ ၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်များ စောင့်ရှောက်မှုရှိသော်လည်း သက်ကြီးစောင့်ရှောက်မှု

များလည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ ကျေးရွာသို့ ကျန်းမာရေးဌာနမှ လာရောက်ပြီး မျက်စိအားဆေး၊ သွက်ချာပါဒ ကာကွယ်ဆေးစသဖြင့် လာရောက်ပြီး ကူညီမှုများ ရှိလျှင် ပိုမိုပြီး အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။ ဆင်းရဲ၍ မုဆိုးမဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု မုဆိုးဖိုဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုမှာ ၃၈ အိမ်ရှိသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	လယ်ယာမဲ့များနေခြင်း
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	စိုက်ပျိုးရန်မြေပိုင်မရှိခြင်း
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	ချောင်းနှင့် နီးခြင်း
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	လတ်	
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	
၇	လျှော	နိမ့်	
၈	မီးဘေး	နိမ့်	
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	နိမ့်	နန့်ရင်းချောင်း၊ တောင်ကျချောင်းရေကြီးခြင်း
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	သစ်တောဝါးတိုများ အလွန်အကျွံခုတ်ခြင်း
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	မြင့်	တောတောင်ချောင်းမြောင်းနှင့်နီးခြင်း
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	ရာသီဥတုအအေးလွန်ကဲခြင်း
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မြင့်	မူးယစ်ဆေးသုံးသူထံမှကူးစက်ခြင်း
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	မြင့်	ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ခြင်း
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	နွားခွာနာလျှာနာများ မိုးရာသီတွင်ဖြစ်ခြင်း
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	မြင့်	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လက်မဲ့များခြင်း
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	မြင့်	ဝေးလံသော ဒေသသို့သွား၍ အလုပ်လုပ်ရခြင်း
၁၉	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေများမှာ ကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင်တောင်တန်းကြီးကြီးမားမားရှိခြင်း၊ ရွာအနောက်ဘက်တွင် နန့်ရင်းချောင်းရှိခြင်း၊ ရွာ၏ အလယ်တွင် ချောင်းငယ်၊ မြောင်းငယ်များ ရှိခြင်းတို့ကြောင့် မိုးတွင်းကာလရေတိုက်စားခြင်း များလည်း ကြုံတွေ့ရသည်။ မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းခြင်းများလည်းရှိသည်။ သစ်တော၊ ဝါးတောများနှင့် နီးကပ်နေပြီးအလွန်အကျွံခုတ်ယူခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုများရှိသည်။ တောတောင်များနှင့် နီးကပ်ခြင်း၊ ချောင်းရေ၊ မြောင်းရေများ သောက်ခြင်းကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါများလည်း နှစ်စဉ်အဖြစ်များသည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မူးယစ်ဆေးစွဲသူများခြင်း
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	လတ်	အမျိုးသမီးများလုပ်ခလစာ နည်းခြင်း
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	လတ်	အလုပ်ကို ကျပန်းလုပ်နေရခြင်း
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	လတ်	ကျန်းမာရေးကို ငွေကြေးကြပ်တည်း၍ ဆေးမကုနိုင်ခြင်း၊ ဆေးရုံဆေးခန်းနှင့် ဝေးခြင်း
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ချောင်းနှင့်နီးသည်မြစ်မရှိ
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	တောများတောင်များနှင့် နီးသည်။ မြို့နှင့်ဝေးသည်။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	ကျေးရွာသည် မြေပြန့်တွင်တည်ရှိသည်။
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	ကျေးရွာတွင် လယ်သမားဦးရေ နည်းသည်။

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	ရှမ်း၊ဗမာလူအများဆုံးနေထိုင်သည်။
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	မြင့်	အရှေ့တောင်ကြီးနှင့် နီးကပ်သည်။
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	မြင့်	လယ်လုပ်ငန်းပြီးလျှင် ရွှေတွင်း လုပ်သားသွားလုပ်သည်။
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	ဆေးကို အလွယ်တကူရနိုင်သည်။
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	မြင့်	ဆေးစွဲသူများထံမှကူးစက်နိုင်သည်။
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	ဝမ်းစာဖူလုံရန် ဈေးရောင်းသူများသည်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	မြင့်	လယ်လုပ်ချိန်တွင် နေရပ်ပြန်လာကြသည်။
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်	မှော်ထဲသွားပြီးဝင်ငွေရှာသည်။
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	ကားမောင်းတတ်သူရှားသည်။
၂၁	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများမှာ လူငယ်အမျိုးသားများ၊ အိမ်ထောင်ဦးစီးအမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာတိုင်းတွင် မူးယစ်ဆေးကို အလွယ်တကူရယူနိုင်မှုကြောင့် လူငယ်များပျက်စီးနေကြရပါသည်။ အမျိုးသမီးများ လုပ်ခလစာ ဝင်ငွေနည်းမှုကြောင့် ကြတ်တည်းရပါသည်။ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းလုပ်သူများလည်းပေါသည်။ ဒေသတွင် ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့်နေရာဒေသတွင် ရှိနေသောကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်များလည်း ဖြစ်ပွားနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကူးစက်ရောဂါ ရရှိနိုင်ခြေရှိသောသူများမှာ မူးယစ်ဆေးကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲနေသောကြောင့် လိင်မှတစ်ဆင့် ကူးစက်နိုင်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ပြည်သူ့စစ်	၂	၁၀	၀	၁၀	လုံခြုံရေး	၄	၇
၂	မီးသတ်	၂	၁၀	၀	၁၀	လုံခြုံရေး	၄	၇
၃	ကြက်ခြေနီ	၂	၁၀	၀	၁၀	လုံခြုံရေး	၄	၇
၄	အမျိုးသမီး ရေးရာအဖွဲ့	၂	၀	၁၀	၁၀	အမျိုးသမီး ရေးရာ	၄	၇
၅	ဝတ်ရွတ်အသင်း	၂	၀	၃၀	၃၀	ဘာသာရေး	၄	၇
၆	အပျို၊လူပျို	၂	၂၀	၂၀	၄၀	ရုံပုံငွေ	၄	၇
၇	ဂေါပက	၃	၁၀	၀	၁၀	အလှူခံ	၄	၇
၈	ဓမ္မစကူး	၁၃	၁၀	၁၀	၂၀	ဘာသာရေး	၄	၇

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) **စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု– လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။**

(၂) **လူမှုရေးအဖွဲ့ – ဥပမာ – အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။**

(၃) **ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။**

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) **ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်**

(၅) **ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း**

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) **ကောင်း – လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁–၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။**

(၇) **သင့် – လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁–၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။**

(၈) **ညံ့ (အားနည်း) – ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများမှာ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အင်အားနည်းသည်။ မီးသတ်၊ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့သည်လည်း

အင်အားနည်းသည်။ အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှာ အင်အားကောင်းသည်။ ဘာသာရေးနှင့် ရပ်ရွာအတက် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး အဖွဲ့များမှာ အင်အားများသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			
၄			
၅			
၆			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) **ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) **အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) **အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း**

(၄) **ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ** (ဥပမာ–ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) **ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း** (ဥပမာ – UK Aid, GIZ **စသည့်**)

(၆) **ပရဟိတအဖွဲ့** (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) **ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ မရှိပါ။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏**စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊**မြေယာပိုင်ဆိုင်**သည့် အိမ်ထောင်စု**

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၃၂		မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်	–	–	ဆင်းရဲသားတောင်သူ

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၁၃		တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၁၇		အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်			တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၆၂		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စုမှာ ၃၇၁အိမ်ရှိပြီး ၆၈အိမ်သည်မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ဆင်းရဲသောတောင်သူ၊ တောင်သူငယ်တောင်သူလတ်တောင်သူကြီးတို့မှာ လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှုသည် ၂ဧကမှစ၍ ၁၅ဧကအတွင်းမှာ အသီးသီးပိုင်ဆိုင်မှုရှိသည်။ သို့သော်မြေဆီသြဇာညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် လယ်သမားများ စိုက်ပျိုးရေး စရိတ်လုပ်ခဈေးကြီးသဖြင့် လယ်သမားအများစုမှာ အခက်အခဲနဲ့ ကြုံတွေ့ နေရပါသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် **ရေသွင်းဧရိယာ**

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ/ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်	အစိုးရ	၁၀၀ကျော်	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၂	ရေလွှဲဆည်	ပုဂ္ဂလိက	၁၅၀ကျော်	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-			
၄	အဝီစိတွင်း	-			
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	-			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	-			
၇	ချောင်းရေ	သဘာဝ	၁၅၀ကျော်		
၈	အခြား	-			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်ရရှိနိုင်မှုမှာ အစိုးရဆည်မှ မိုးရာသီတွင် ဧက

၁၀၀ကျော်ရရှိနိုင်ပြီး ရေလွှဲဆည်ကိုယ်ပိုင်ရေသွင်းနိုင်မည့် ဆည်သေးသေးလေး ၁၅၀ကျော် ရရှိနိုင်သည်။ သဘာဝတောတောင်များမှ စီးဆင်းလာသော ချောင်းရေမှ စိုက်ဧက ၁၅၀ကျော် ရရှိပြီး ကျန်သော စိုက်ပျိုးမြေ လယ်များမှာ မိုးရေကိုသာ အဓိက အားထားစိုက်ပျိုးကြသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	**စုစုပေါင်း စိုက်ဧက**	**သီးနှံထွက်မှု**				**သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့်ကာလ**		**သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)**	**အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)**	**မှတ် ချက်**
		ယူနစ်	**အနည်းဆုံး**	**အများဆုံး**	**ပျှမ်းမျှ**	**မှ**	**ထိ**			
မိုးစပါး	**၁၉၈၂**	**တင်း**	**၄၀**	**၇၅**	**၆၃**	ဇွန်	အောက်တိုဘာ	လတ်	နိမ့်	**စရိတ်စျေးကြီးကုန်ကျငွေကြီးခြင်း**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ စပါးတစ်မျိုးတည်းဖြင့် အခြားသီးနှံများ စိုက်ပျိုး၍ မရပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြေဆီသြဇာညံ့ဖျင်းခြင် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ မသိခြင်းရေလုံလောက်စွာရရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်လုပ်ခစျေးကြီးမြင့်ခြင်း၊ သီးနှံများ ရောင်းရန် စျေးကွက်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် လယ်သမားအများစုမှာ လယ်လုပ်ပြီး အရှုံးများ ကြွေးတင်ရှိမှုများ ရှိနေပါသည်။

(၂.၂.၁.၄)လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	**ပိုင်ဆိုင်မှု**					**စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်**	**မှတ်ချက်/ အခြေအနေ**
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	**အဖွဲ့ပိုင်**		**ရွာပိုင်**			
		အရေအတွက်	**လယ်သမားဦးရေ**	**အရေအတွက်**	**လယ်သမားဦးရေ**		
ထွန်စက်	–	–	–	–	–	–	
လက်တွန်းထွန်စက်	**၈၉**	–	–	–	–	–	

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု						စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်				
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ			
အစေ့ချ ကိရိယာ	-					-	
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	-					-	
ရိတ်သိမ်းစက်	၈					-	
ခြွေလှေ့စက်	**၁၃**	-	-	-	-	**၁၂၀ကျော်**	
ရေစုပ်စက်	**၆၀**	-	-	-	-	-	
ခြေနင်းရေတင်စက်	-						
မြက်ရိတ်စက်	-						

ရင်းမြစ်... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးသုံး စက်ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်သမားအများစုက ငှားရမ်းပြီး အသုံးပြုကြရသည်။ လယ်သမားတိုင်း လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ကျေးရွာ အရောက် အရစ်ကျသယ်ယူရောင်းချပေးနိုင်အောင် လယ်သမားလက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ တချို့ကျေးရွာများတွင် လယ်သမား မဟုတ်သော ကုန်သည် ပွဲစားကြီးများက လယ်သမားအမည်ခံပြီး လုပ်စားသွားသူများရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	**မြေ၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ မြေသြဇာများကောင်းမွန်တိုးတက်လာစေရန် နည်းပညာများပေးရန်**
ရေရင်းမြစ်	**ရေရင်းမြစ်ကို မြေအောက်ရေရရှိရေးဆောင်ရွက်ရန်**
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	**သဘာဝမြေဆွေးအော်ဂဲနစ်မြေသြဇာကိုသုံးကြရန်**
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	**ပိုးသတ်ဆေးကို မသုံးပဲ အခြားကောင်းမွန်စနစ်ရရှိရန်**
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	**ချေးငွေ၊ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကို ကျေးရွာအရောက်အချိန်မီချေးငှားပေးရန်**
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	**နည်းပညာများကို လယ်သမားထံလာရောက်သင်ကြားပေးရန်** **ဝန်ဆေယသ်မှုများကိုလည်းဈေးနှုန်းသက်သာနိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးရန်**

အခြေအနေ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
များ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	**ဈေးကွက်စနစ်သတ်မှတ်ပေးရန်**
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	**ဈေးကွက်သတ်မှတ်မှုမရှိ၍ လယ်သမားများနစ်နာနေရသည်။**
အခြား	–

ရင်းမြစ် … (၁) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊** (၂) **သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်လာစေရန်အတွက် မြေဆီမြေသြဇာ ကောင်းမွန်လာစေရန် စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ နှိုးဆော်၍ ကျေးရွာအရောက်နည်းလမ်းကောင်းများ ညွှန်ကြား ပေးရန် စိုက်ပျိုးရေးမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ စီမံပေးရန် နည်းစနစ်များကိုလည်း သင်တန်းများ ပေးရန်ပိုးသတ်ဆေးသုံးသည်ဆိုပါက နည်းစနစ်များသိရှိရန် ချေးငွေကိုလည်း ကျေးရွာအရောက် စိုက်ပျိုးချိန်အမှီ ဝန်ဆောင်မှု ချေးငှားမှုများ ပြုလုပ်ရန် ဈေးကွက်ကိုလည်း အစိုးရမှ သတ်မှတ်ပေးရန် စသဖြင့် အချက်အလက်များကို တိကျမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးပါက သီးနှံထုတ်လုပ်မှုများ တိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	**စက်ယန္တရားဖြင့် ဖော်ထုတ်ခြင်း**
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	**ညံ့ဖျင်း**
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	**ချေးငွေများရရှိသည်မှာ အချိန်မီမရရှိခြင်း**
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	ရာသီဥတုပေါ်မူတည်ခြင်း
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	**လုပ်သားပေါသည်။ ကျွန်းကျင်သူရှားသည်။**
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	**ရေသွင်းမြောင်းများ ကျဉ်မြောင်းပျောက်ကွယ်ခြင်း**
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	**မလုံလောက်ပါ။ ရေပြောင်းများ ပိတ်ဆို့ခြင်း**
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	**ကျရောက်တတ်သည်။ ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းသည်။**
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	**လက်လှမ်းမီမှုမရှိပါ။ ပွဲစားများဝယ်လျှင်ရောင်းရသည်။**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**နည်းလမ်းများမရှိ။ ကူညီသူများမရှိပါ။**

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အခြား	–

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေသည်အဓိကကျသည်မှာ မလွဲပေ။ သို့သော်လည်း ဆည်မှ သောက်သုံးနိုင်သော်လည်း ရေသွင်းမြောင်းများ ဖျောက်ဖျက်ခြင်း၊ ဖို့ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသဖြင့် ရေများ လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှုမှာ လယ်သမားတိုင်း ကြုံတွေ့ရသည်။ မိုးခေါင်ပါက ပို၍ဆိုးသည်။ ဖျက်ပိုးရောဂါပိုးများ ကျရောက်တတ်သည်။ ကာကွယ်ရန် နည်းစနစ်များ မသိပါ။ ဈေးကွက်နှင့် နည်းပညာများ မရှိပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) **မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ**

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၂၃၉	၁၈၄၂	
နို့စားနွား	–	–	
မြင်း	၆	၁၂	
ကျွဲ	၅၄	၂၈၈	
မြည်း	–	–	
လား	–	–	
ဆိတ်	–	–	
သိုး	–	–	
ဝက်	၉၈	၂၆၅	ဝက်နားရွက်ပြာရောဂါကဲ့သို့ ကျရောက်ဖြစ်ပွါးမှု ကြုံဖူးသည်၊
ကြက်	၁၂၄	၁၁၇၅	
ဘဲ	၁	၁၁	
နွားနောက်	–	–	
အခြား	–	–	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	–		
ပုဇွန်ကန်	–		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	–		

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	–		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	–		
အခြား	–		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းရှိသည်။ ရေလုပ်ငန်း၊ ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် နွား ၁၈၄၂ကောင်မွေးသည်။ နွားဆိုသည်မှာ နွားမ၊ နွားထီးနှစ်မျိုးလုံးဖြစ်သည်။ ခိုင်းနွားဆိုပြီး သီးသန့်မမွေးမြူပါ။ ကြက်အများဆုံးမွေးသည်။ စီးပွားဖြစ် မွေးမြူခြင်း မဟုတ်ပါ။ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် ဟင်းစားအဖြစ် မွေးမြူကြသည်။ ဝက်၊ ကျွဲများကိုလည်း အနည်းငယ်မွေးကြသည်။ စီးပွားဖြစ် မွေးမြူခြင်း မရှိပါ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) **မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	**မရှိ။ တောတောင်များနှင့်နီးသည်။**
ရေရရှိမှု	**မိုးရေ တောကြား၊ တောင်ကျချောင်းရေ**
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	**မရှိ၊ တောများပြုန်းတီးမှုများရှိခြင်း**
ချေးငွေ	**အစိုးရဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငှားသည်။**
သွင်းအားစုဈေးကွက်	**မရှိ**
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	**မရှိ**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**ရွာအရောက်ပွဲစားများသတ်မှတ်မှုမရှိဝယ်သည်။**
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	**နေအိမ်ခြံဝင်းအတွင်း ရာသီပေါ်စိုက်ပျိုးပင်များစိုက်သည်။**
အခြား	**စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးခြင်းမျိုးမရှိပါ။**
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	**–**
ချေးငွေ	**–**
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	**–**
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	**–**
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	**–**
အခြား	**–**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမားများသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သဘာဝမြေဩဇာများ ရရှိရန် နွားနှင့် ကျွဲများကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရာ စားကျက်မြေများ ရှားပါး၍ တောတောင်များသို့ လွှတ်ကြောင်းကြ ရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအနေဖြင့် ချေးငွေများမှာ အဓိက ပါဝင်နေပါသည်။ သို့သော်လည်း တောင်သူလက်ထဲသို့ အစိုးရ စိုက်ဘဏ်မှ ထုတ်ချေးငွေသည် လယ်သမားလက်ထဲသို့ အချိန်မှီ မထုတ်ချေးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာသို့ အရောက် အချိန်မှီ ထုတ်ချေးငွေများကို လုပ်ဆောင်ပေးရန် ဈေးကွက်ကို သတ်မှတ်ပေးရန် ရေလုံလောက်မှုကိုလည်း အလွယ်တကူရရှိရန် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဌာနမှ လာရောက်ပြီး ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုပေးရန် အသိပေး ကူညီပေးဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) **မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ**

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	မရှိ
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	-
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	-
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	-
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	-
ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ **ကျေးရွာတွင် စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်မှုမရှိပါ။နွား၊ ဝက်၊ ကြက်များကို တစ်နိုင်တစ်ပိုင်ခိုင်းစေရန်နှင့် အသားငါးစားရန် အတွက် မွေးမြူကြသည်။မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ မရှိပါ။**

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	သတ်မှတ်မှုမရှိ	မရှိ	-	(နိမ့်) ဝမ်းစာဖူလုံမှုခက်ခဲသည်။
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး	-			
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	-	-	-	-
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	-			
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	-	-	-	-
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	-	-	-	-
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	-	-	-	-
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)	-	-	-	
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမျ ား (အုပ်ချုပ်ရေး၊	-	-	-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ကာကွယ်ရေးနှင့် **ဘေးကင်းလုံခြုံရေး**)				
၁၃	ပညာရေး	-	-	-	-
၁၄	ကျန်းမာရေး	-	-	-	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	-
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)	-	-	-	
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	-	-	-	

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေး စိုက်ပျိုးရေး မဟုတ်သော အသက်မွေး လုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာနှင့် ဝေးသော တာမခံ၊ ဖားကန့်၊ မြစ်ဆုံ၊ တနိုင်းစသည့် နေရာဒေသများ သတ္တုတူးဖော်ရေး ကျောက်မျက်ထုတ်လုပ်ရှာဖွေရေး သဘာဝရင်းမြစ်များ ရရှိရေး စသည့်လုပ်ငန်းများကို နေရာဒေသ အသီးသီးပုံစံအမျိုးမျိုး ဖြင့်သွားရောက်ရှာဖွေပြီး ခက်ခဲကြမ်းတမ်းစွာ ဝမ်းစာဖူလုံရေး မိသားစုလိုက် ပညာရေး ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးစသည့် အမျိုးမျိုးရှာဖွေလုပ်ကိုင်နေကြရပြီး လုပ်ငန်းအရေအတွက် ဝန်ထမ်း မိသားစု စသည်တို့ကို သတ်မှတ်ထား၍ မရနိုင်ပါ။ အခြားလုပ်ငန်းများ မရှိပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
ကားဝပ်ရှော့	**လူငယ်အလုပ်လုပ်နိုင်သည်။ စိတ်ဝင်စားသည့်သူများသည်။**
အီလက်ထရောနစ်	**လူငယ်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ သင်ကြားနိုင်သည်။**

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ပန်းရံ၊ ပန်တိမ်	အမျိုးသားလူငယ်များ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။
လက်သမား၊ အဆို၊အက၊ဂီတာ	အမျိုးသားလူငယ်များ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။
ဆိုင်ကယ်ဝပ်ရှော့	**အမျိုးသားလူငယ်များလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။**
စက်ချုပ်၊ အလှပြင်	**အမျိုးသမီးအများဆုံးစိတ်ပါဝင်စားသည်။**
ဈေးရောင်း၊ ဈေးဝယ်	**အမျိုးသမီးအများဆုံးစိတ်ပါဝင်စားသည်။**

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအရေအတွက် အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိပါသည်။ အမျိုးသားများအတွက် ကား၊ထော်လာဂျီ၊တုံဖုံး၊ သုံးဘီး လက်တွန်းထွန်စက်၊ ရိတ်စက်၊ ခြွေလှေ့စက်စသဖြင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ ပြင်သင်တန်းများ အီလက်ထရောနစ်လုပ်ငန်း၊ ပန်းရံ၊ ပန်းတိမ်၊ လက်သမား၊ ဂီတ၊ အဆို။ အက အနုပညာများ ဆိုင်ကယ်ပြင်ဝပ်ရှော့ စသည့်လုပ်ငန်းများ အမျိုးသမီးများအတွက်၊ စက်ချုပ်၊ အလှပြင်ဈေးရောင်း၊ ဈေးဝယ် ၊ပွဲစား၊ ဈေးကွက်လုပ်ငန်းအများစုကို ကျေးရွာရှိ လူကြီးလူငယ် စိတ်ပါဝင်စားသူများအား သင်ကြားပြီး စက်ရုံအလုပ်ရုံများ တည်ဆောက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား(၂၃–ခ) **စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး**မဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် **ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲ**များ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
သင်ပေးမည့် သင်တန်းမရှိခြင်း	အလုပ်မရှိ၍ လူငယ်များ ပျက်စီးနေခြင်း
ငွေကြေးရင်းနှီးမှု မရှိခြင်း	နည်းပညာသင်တန်းများ မရှိခြင်း
လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်း	မူးယစ်ဆေးကိုအလွယ်တကူရွာတိုင်းရနိုင်ခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်ရုံစက်ရုံများမရှိခြင်း။ အလုပ်လုပ်နိုင်မည့် အသက်အရွယ်လူငယ်များ ရှိသော်လည်းအလုပ်လုပ်မည့် နေရာလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု စိတ်ပါဝင်စားမှု နည်းခြင်း မူးယစ်ဆေးဝါးကြောင့် အချိန်ကုန်၊ငွေကုန်ခြင်း အသိဉာဏ်ပညာနည်းခြင်း၊ အလုပ်လုပ်မည် ဆိုပါက ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းလုပ်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း၊ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကြောင့် အရပ်ဒေသ နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ပုံစံအမျိုးမျိုး ကြုံရာ ကျပန်း ဝင်ငွေရ ရှာဖွေနေကြပါသည်။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု	၈၇	–	–	–	–	–	–	–	–	–
၂	**ရွှေ့ပြောင်း**လုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ	၁၂၈	–	–	–	–	–	–	–	–	–
၃	**ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ**										
	၃ လ အထိ	၂၀	၁၃	၄	၁၇	၁၂	၄	၁၆	၁	–	၁
	၆ လ အထိ	၂၇	၇	၈	၁၅	၇	၈	၁၅	–	–	–
	၁၂ လ အထိ	၁၅	၁၀	၈	၁၈	၈	၈	၁၆	၂	–	၂
	၁၂ လ အထက်	၂၅	၅၃	၂၅	၇၈	၅၂	၂၄	၇၆	၁	၁	၂

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ ရှာဖွေရင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ အဖြစ် လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြရသည်။ ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများ ပြီး၊ ပြည်ပလုပ်ကိုင်သူနည်းသည်။ ပြည်ပဆိုသည်မှာ မြစ်ကြီးနား လိုင်ဇာ တရုတ်ပြည်နယ်စပ်ဖြစ်သည်။ အခြေတကျနေထိုင်သူများရှိသလို သွားလိုက်ပြန်လိုက် စီးပွားရှာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) **ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ**ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၇၁
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	–
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	–
၄	အခြား	–

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းရင်းများမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ခက်ခဲကြမ်းတမ်းစွာဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အသက်အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရမှုများ လည်းရှိသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			၁	၃၀	၄၀
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	- ဘဏ်	၁		-	-	-
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	၃၀		-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်	-		-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း	-		-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေမှာ အလုပ်လုပ်သွားသူကိုယ်တိုင် ရွာတို့ ပြန်လာသောအချိန်မှာ တစ်ပါတည်း ယူလာခြင်းဖြစ်သည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	နန်းခမ်း၊ နမ္မားဈေး	နမ္မားဈေး
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ဆိုင်ကယ်၊သုံးဘီး	ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီး
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ဆန်၊စပါး	တုံဖုံးကား၊ ထော်လာဂျီ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	ပုံကျဈေး	သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဈေးမရှိပါ။ လိုအပ်သော လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို နန်းမားဈေးတွင် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ရာသီမရွေး သွားရောက်ဝယ်ယူနိုင်ကြသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	**ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား**	**ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ**	**အတိုးနှုန်း (လ)**	**အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု**	**ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ**
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်၊ သ မချေး ငွေ)	ချေးငွေ	ချေးယူသည့် ရက်မှစ၍ ၈လပြည့်လျှင်ပေးဆပ်ရသည်။	၅ မတ်တိုး	မလို	အချိန်မီမရရှိခြင်း
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	ချေးငွေ	ချေးယူသည့် ရက်မှစ၍ ၈လပြည့်လျှင်ပေးဆပ်ရသည်။	၅ မတ်တိုး	မလို	အချိန်မီမရရှိခြင်း
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ	-	-	-	-	-
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု /ငွေချေးအစီအစဉ်	-	-	-	-	-
ငွေချေးပေးသူ	-	-	-	-	-
အပေါင်ဆိုင်	-	-	-	-	-
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ရက်အနည်းငယ်	၁ ပတ်အတွင်း	မယူ	မလို	ယုံကြည်မှုရရှိရန်
အခြား	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ငွေကြေးလက်လမ်းမှီမှုမှာ အစိုးရဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးရေး စရိတ်ချေးငွေကို မြို့နယ်အစိုးရ စိုက်ဘဏ်မှာ လယ်စပါးစိုက်ပျိုးချိန်ဖြစ်သော ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် ထုတ်ယူရရှိသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် ပြင်ပချေးငွေများ မရှိပါ။ ဆွေမျိုးများ မိတ်ဆွေများထံတွင်

မကြာခဏ ချေးယူရရှိနိုင်သည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	မြင့်	ဓါတ်မြေသြဇာကို အလွန်အကျွံသုံးခြင်း
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	တောများ ပြုန်းတီးခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်	ရောဂါကာကွယ်ရန် နည်းစနစ်မရှိခြင်း
ရေရင်းမြစ်	မြင့်	တောင်ကျချောင်းရေကိုသာရခြင်း
ငါးမျိုးကွဲများ	မြင့်	လျှပ်စစ်ရှော့တိုက်ငါးဖမ်းခြင်း
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ လယ်ယာမြေများမှာ မြေဆီသြဇာအခြေအနေမှာ အလွန်ညံ့ဖျင်းပါသည်။ ဓါတ်မြေသြဇာများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာများ ပျက်စီးနေရပါသည်။ အပင်မျိုးစိတ်များလည်း လျော့နည်းနေပါသည်။ သစ်တောများကို မဆင်မခြင် ခုတ်ယူခြင်း တောမီးရှို့ခြင်းများကြောင့် ပျောက်ကွယ်နေပါသည်။ ငါးမျိုးစိတ်များလည်း ပျောက်ကွယ်နီးပါးလျော့နည်းနေပါသည်။ ငါးဖမ်းရာတွင်လျှပ်စစ်၊ ဘတ္တရီဖြင့် လျောတိုက်ဖမ်းခြင်း ဆေးခတ်ပြီး ဖမ်းခြင်းများ ကြောင့် ဖြစ်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ				
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး				

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%**
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၀	၁၁	၂၁	
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၃	၁၆	၃၉	
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၆၂	၈၃	၁၄၅	
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၃	၂၆	၃၉	
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၅	၂၇	၅၂	
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း				

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူ ဦးရေမှာ ၃%ရှိပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး ၉%ရှိသည်။ စာမတတ်မြောက်မှု အနေအထားမှာ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း အများဆုံးပြီးဆုံးသူများသည် ဘွဲ့ရပညာရှင်များ ရှိသော်လည်း အလုပ်လက်မဲ့များသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏**
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၃၀	၂၈	၅၈	
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၂၆	၂၉	၅၅	
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၁၀	၁၂	၂၂	
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၅	၇	၁၂	

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းနေရန်နှင့် ပညာတတ်ဖို့ရန်အတွက်မှာ ငွေကြေးသည် အဓိက ကျပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကထား၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေရသော ကြောင့် အတန်းကြီး ပညာသင်ယူခွင့်မှာ ငွေကြေးများ မတတ်စွမ်းနိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် လူဦးရေအများဆုံးမှာ မူလတန်းပညာနှင့် တင်းတိမ်ပြီးနေကြရသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	**မူလတန်းကျောင်း**	
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်းတွင်ရှိသည်။	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်	
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၆၀ ပေ၊ ၃၀ ပေ၊ ၁၂ ပေ ၉၀ ပေ၊ ၃၀ ပေ၊ ၁၂ ပေ	

အကြောင်းအရာ	**မူလတန်းကျောင်း**				
	၁၂ဂ ပေ၊ ၃ဂပေ၊ ၁၂ ပေ				
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်၊ထရံနှင့် အုတ်ကွန်ကရစ်				
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက် မှုလုံးဝမရှိ၊ ကျောင်းအိမ်သာသင့်				
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	မရှိ				
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	-	၁၁	၁၁			
ကျေးရွာခန့်	-	၁	၁			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းလွန်ကျောင်းရွာအတွင်မှာရှိပါသည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသား အများစုမှာ ကျောင်းသို့ ခြေလျင်သွားကြသည်။ စက်ဘီးနှင့်လည်း အနည်းငယ်တက်ရောက်သည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများလုံးဝ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းအိမ်သာလည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းတွင်အာဟာရ တိုက်ကျွေးမှုများ မရှိပါ။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမဦးရေမှာ ၁၁ဦးရှိပါသည်။ ကျေးရွာခန့် ဆရာမ ၁ဦးရှိပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) **ပညာရေး** အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	**ရှင်းလင်းချက်**
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	၁၁
တပည့် – ဆရာ အချိုး	–
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	အသင့်သင့်
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	–
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	ကျောင်းတွင်အားကစားကွင်းမရှိပါ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	–

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းသားဦးရေနှင့်သင်ကြားပြသသော ဆရာ ဆရာမများသည် အပြောင်းအရွှေ့ရှိသဖြင့် လုံလောက်မရှိပေ။ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတို့သည် မူလတန်းပညာများကို လက်ရှိအခြေအနေတွင် ကောင်းမွန်လျက်ရှိသည်။ မသန်စွမ်းနှင့် နားမကြားသူများမှာ မန္တလေးတွင် ရှိသော ပညာသင်များသို့ ပို့ဆောင်သင်ကြားစေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ပညာသင်ကြားမှုတွင် ကျောင်းသုံးစာရေးကရိယာပစ္စည်းများ နိုင်ငံတော်မှ စီမံဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် ကျောင်းဝင်းအတွင်း အားကစားကွင်း မရှိသဖြင့် အားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းတွင် အားကစားလုပ်ငန်းများရှိရန် လိုအပ်နေသဖြင့် မိဘဆရာအသင်းအနေဖြင့် အားကစားကွင်းများ ရရှိအောင် စီမံဆောင်ရွက်ပေးစေလိုပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) **အဖြစ်များသော** ရောဂါများ

#	*ရောဂါ*	*ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု*			*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
		မြင့်	*နိမ့်*	*မရှိ*	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		√		*မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်တတ်သည်။*
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		*မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်တတ်သည်။*
၃	ငှက်ဖျား		√		*မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်တတ်သည်။*
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ		√		*မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်တတ်သည်။*
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			√	*မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများနေခြင်းကြောင့်*
၆	တီဘီ		√		*ဖုန်ထခြင်း၊ ဖုန်မှုန့်များရှူခြင်း*
၇	ဆီးချို		√		*ဓါတုဆေးဝါးပါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးခြင်း*
၈	သွေးတိုး		√		*ဓါတုဆေးဝါးပါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးခြင်း*
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		*ဓါတုဆေးဝါးပါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးခြင်း*
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု		√		*ဓါတုဆေးဝါးပါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးခြင်း*
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		√		*ဓါတုဆေးဝါးပါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စားသုံးခြင်း*

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ ကလေးသူငယ်ကျောင်းနေ အရွယ်များသည် မိုးရာသီကာလတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေး၊ ငှက်ဖျားစသည့်များ ဖြစ်တတ်ပြီး မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသော မိသားစုအိမ်များတွင် လိင်မှတစ်ဆင့် HIV/ AIDS ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်သည်။ ဆီးချို၊ သွေးတိုးရောဂါများမှာ အသက်အရွယ် ၄၀ ကျော်မှ စတင်၍ အဖြစ်များသည်။ ဟင်းချိုမှုန့်စားသုံးခြင်း၊ ဓါတုဆေးဆိုးအရောင်များစားခြင်း၊ ဓါတုဆေးဖျန်းထားသော ဟင်းသီး ဟင်းရွက်များ စားသုံးခြင်းတို့ကြောင့် အဖြစ်များသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	**ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ**	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၁	အဆုတ်ရောဂါ	√		*ကျေးရွာအရောက် ကျန်းမာရေး ဌာနမှ လာရောက်ကုသ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးသည်။*
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		*ကျေးရွာအရောက် ကျန်းမာရေး ဌာနမှ လာရောက်ကုသ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးသည်။*
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		*ကျေးရွာအရောက် ကျန်းမာရေး ဌာနမှ လာရောက်ကုသ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးသည်။*
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		*ကျန်းမာရေးဌာနမှ အခမဲ့ကုသသည်။*
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		*ကျန်းမာရေးဌာနမှ အခမဲ့ကုသသည်။*
၆	အခြား စုပေါင်း**ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု**	√		*ကျန်းမာရေးဌာနမှ အခမဲ့ကုသသည်။*
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)	√		*ကျန်းမာရေးဌာနမှ အခမဲ့ကုသသည်။*
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		*ကျန်းမာရေးဌာနမှ အခမဲ့ကုသသည်။*

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာသို့ ပေးပို့သော ဆေးဝါးတို့သည် သုံးစွဲရန် ပေးပို့သော ဆေးမှာ ရက်ကုန်ဆုံးနီးပါးဖြစ်နေသော ဆေးဝါးများသာ ချပေးခဲ့သည်ကို လက်ရှိကြုံတွေ့နေရ၍ ကျန်းမာရေး အတွက် လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ ထိရောက်စွာ မသုံးစွဲနိုင်ခြင်းများကို လက်ရှိတွေ့ကြုံနေရ၍ ပြည်သူများ၏

ကျန်းမာရေးသည် စိုးရိမ်စရာများ ရှိနေသည်ကို သိသိသာသာ မြင်တွေ့နေရပါသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	၁ မိုင်ခွဲ	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ – ၁ အရံသားဖွားဆရာမ-၁ ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) –၁ တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	မလုံလောက်မှု	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ	၁ မိုင်ခွဲ		ဆရာဝန် – ၃ ဦး လ/ထ – ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု – ၅ ဦး သားဖွားဆရာမ – ၂ အရံသားဖွားဆရာမ- ခတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မလုံလောက်ပါ	
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ	ရွာတွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု – သားဖွားဆရာမ –၁ အရံသားဖွားဆရာမ-၁ ခတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-	မလုံလောက်	
မြို့နယ် ဆေးရုံ	၁၀ မိုင်ခန့်	လုံလောက် မှုမရှိ	ဆရာဝန် – လ/ထ – ကျန်းမာရေးမှူး-		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	**ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)**	**အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)**	**ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ**	**ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)**	**မှတ်ချက်**
			သူနာပြု – သားဖွားဆရာမ – အရံသားဖွားဆရာမ– ခေတ်ခွဲကျွမ်းကျင်–		
ဆေးဆိုင်	၁မိုင်ခွဲ	လုံလောက် မှု မရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ	လက်လှမ်းမှီမှု–– ဆေးဝါး–– သိုလှောင်ပုံစနစ်–– အအေးခန်းစနစ်––	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုမှာ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲ ရွာအဝင်းမှာရှိပြီး ဆေးခန်းအနေအထားနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာ ဆေးဝါး၊ ဆေးပစ္စည်း လုံလောက်မှု လုံးဝမရှိပါ။ တိုက်နယ်ဆေးရုံ နမ္မားနှင့် ၁မိုင်ခွဲဝေးသည်။ မြို့နယ် မိုးညှင်းဆေးရုံနှင့် ၁၀ မိုင်ခန့်ဝေးသည်။ အရေးပေါ်လူနာများ ဖြစ်ပေါ်ပါက အလွန်မှ ခက်ခဲနေရပါသည်။ ဆေးဆိုင်သည် ရွာမှာ မရှိသည့် ဆေးရောင်းသော ဆေးဆိုင်များ ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူများလည်းမရှိပ်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	**အရေ အတွက်**	**အကောင်း/ အဆိုး**	**လက်ရှိ/လုံလောက်မှု**			**အခြား**
			နွေ	**မိုး**	**ဆောင်း**	
ရေတွင်း	၆၃	ကောင်း	√	√	√	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)	၁၄					
အဝီစိတွင်း/တုံကင်	၁၀၆	ကောင်း	√	√	√	
ကန်	–					

ရေရရှိနိုင်မှု	**အရေ အတွက်**	**အကောင်း/ အဆိုး**	**လက်ရှိ/လုံလောက်မှု**			**အခြား**
			နွေ	**မိုး**	**ဆောင်း**	
မြစ်/ချောင်း	–					
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	–					
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	–					
အခြား	–					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေကို ရေတွင်းများ စက်တပ်အဝီစိတွင်းများ ရေတုံကင်တို့မှ ရရှိသည့် နွေ၊ မိုးဆောင်းဥတုသုံးပါးလုံးမှာ လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ သောက်သုံးရန် လုံလောက်သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးမှာ ခက်ခဲပါသည်။ နန့်ရင်းချောင်းရေ သည် နွေရာသီတွင် အနည်းနယ်သာ စီးဆင်းသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မလွယ်ကူနိုင်ပ။ စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်း ခြင်းမှာ ကျေးရွာတွင်မရှိသေးပါ။ ၅နှစ်စီမံကိန်းမှ ဦးစီးပြီး နန့်စော်လော် အရှေ့တောင် ရေတံခွန် (ဒန့်ဒင်) မှ စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းလျှင် ရေရှိနိုင်ပါသည်။ ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုပေးရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

(၂.၉.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	**သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု**	**ရှင်းလင်းချက်**
ယင်လုံအိမ်သာ	၃၇၁	ကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူပြုသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	–	
မြေပေါ် အိမ်သာ	–	
တောထိုင်	–	
စုစုပေါင်း	**၃၇၁**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ယင်လုံအိမ်သာများကို အိမ်တိုင်းမှာ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ယင်လုံအိမ်သာဆိုသည်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင် တည်ဆောက်ထားသော အုတ်၊ကြွေခွက် ရေတင်မဟုတ်နိုင်သော်လည်း အုတ်တွင်းတူးပြီး အလုံဖုံးအုပ်ကာ ပိုက်သွယ်ပြီး သွပ်မိုး၊ သွပ်ကာ အိမ်သာများ ရေလောင်းအိမ်သာများကို ဆိုလိုသည်ဟု နားလည်ပါသည်။ ယင်လုံအိမ်သာ အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	*ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ*	*ရှိ*	*မရှိ*	*မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်*
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	-	√	*ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် အမျိုးသားဖြစ်ခြင်း*
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	√	-	*ကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီးဦးရေများခြင်း*
၃	**လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ**	-	√	
၄	**အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု**		√	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ကျား မရေးရာ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ကြီးကြီးမားမား မရှိပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမာန်အားဖြင့် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်။ အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်ရမှု တူသော်လည်း လုပ်အားခတွင် တန်းတူမရရှိခြင်းတို့ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့်တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများ အတွက် အမျိုးသမီးများ၏ အသိအမြင် အားနည်းနေကြသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	**အမျိုးအစား (၁/၂/၃)**	**ကောင်း /ဆိုး**	**တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်**	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		**လမ်းအရှည် (မိုင်)**
				ပွင့်လင်းရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	**ဆိုး**	**နှစ်စဉ်**		√	၁မိုင်

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ချဉ်းကပ်လမ်း	၁	ဆိုး	၂၀၁၄		√	၁မိုင်
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ကောင်း	၂၀၀၄		√	၁မိုင်ခွဲ
အခြား						

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း – ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း – ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း – ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေမှာ အရှေ့အနောက်လမ်း(၄)နှင့် တောင်နှင့်မြောက်လမ်း(၄)လမ်းအားလုံးသည် မြေသားလမ်းများဖြစ်သည်။ နွေရာသီတွင် ဖုန်ထခြင်း၊ မိုးရာသီတွင် ဗွက်ထခြင်းများ ရေဝပ်ခြင်းများ လမ်းရေကျော်ခြင်းများ ရေမြောင်း ပိတ်ဆို့ခြင်းများ ဖြစ်တတ်သည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	–				
ကွန်ကရစ်တံတား	၄၈၀/၁၅	ကောင်း	၂၀၁၆	–	√
ကြိုးတံတား	–				
ရေပြွန်	–				
အခြား	–				

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နမ္မားနှင့်နန့်စော်လော်ကျေးရွာကို နန့်ရင်းချောင်း တံတားကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထားပါသည်။ ထိုနန့်ရင်းချောင်းတံတားကြီးကို ၄၈၀/၁၅အရွယ်အစားရှိပြီး ကွန်ကရစ်တံတားကြီးကို ၂၀၁၆ခုနှစ်မှာ စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ တံတားကြီးကို ရာသီမရွေးအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကားကြီးများ နွားလှည်းများ ဆိုင်ကယ်စက်ဘီးအမျိုးမျိုးသွားလာနိုင်ပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေ**ကြောင်း** သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	**အကွာအဝေး (မိုင်)**	**ယာဉ် အမျိုးအစား**	**ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု**	
			ပွင့်လင်းရာသီ	**တစ်နှစ်ပတ်လုံး**
မြစ်ကြောင်း	–			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	–			
အခြား	–			

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ – မော်တော် ၃ – သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး မရှိပါ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	**စက် လှေ**	**လှေ၊ သမ္ဗာန်**	**စက် ဘီး**	**မော်တော် ဆိုင်ကယ်**	**သုံးဘီးဆိုင်က ယ်၊ ထော်လာဂျီ**	**ကား**	**မြင်းလှည်း**	**နွား လှည်း**
အရေအတွက်	–	–	၄၂၄	၃၈၅	၁၈	၂	–	၂၉၆

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များမှာ စက်ဘီး ၄၂၄စီး၊ ဆိုင်ကယ်၃၈၅စီး၊ ထော်လာဂျီ ၁၈စီး တုံဖုန်းကား၂စီး နွားလှည်း ၂၉၆စီးဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) **လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ**

ရင်းမြစ်	**အိမ်ထောင်စု**	**ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)**	**အခက်အခဲရှိ/မရှိ**
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၁၂၁	ကောင်း	အခက်အခဲမရှိ
ဆိုလာစနစ်	၂၉၇	သင့်	အခက်အခဲမရှိ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	–		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၉	သင့်	အခက်အခဲမရှိ
လေစွမ်းအင်	–		
ဇီဝလောင်စာ	–		
အခြား	–		

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း – ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လျှပ်စစ်မီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး နန့်စော်လော်ကျေးရွာတွင် မီတာတပ်ဆင်နိုင်သော

အိမ်ထောင်စုမှာ အလွန်နည်းပါးသည်။ မီတာများကို ပြည်သူက ထိန်းသိမ်းသော်လည်း မီတာထိန်းသိမ်းခမှာ လစဉ်ကြေး(၅၀၀) ကျပ်တိတိကို လစဉ်ပေးဆောင်နေရပါသည်။ မီတာများ တပ်ဆင်ရာတွင်လည်း လျှပ်စစ်ဝန်ထမ်းများသည် အစိုးရ သတ်မှတ်ထားသော ကြေးများကို ကျော်လွန်၍ တောင်းခံတပ်ဆင်ခြင်းများကို ပြည်သူများ လက်ရှိကြုံတွေ့နေပါသည်။ သို့ပါ၍ လျှပ်စစ်ဝန်ထမ်းများကို လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ မရှိအောင် သင်ကြားရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) **ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ**

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၆၁၄	၁၉၇	၂၃၈	၅၀	-

ရင်းမြစ်… (၁) **အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊** (၂) **ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ဆိုင်သော ဖုန်းများမှာ လုပ်ငန်းခွင်တွင် အသုံးချ၍ ရသော်လည်း ဖုန်းလိုင်းများ မကြည်လင်ခြင်းနှင့် တစ်မိနစ်လျှင် ၂၅ကျပ်ဟုဆိုသော်လည်း ဖုန်းဝန်ဆောင်ခများမှာ များလွန်းသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို ရေဒီယိုမှ တိုက်ရိုက်ကြားသိရသည်မှာ လွန်စွာပင် ကောင်းမွန်လှပေသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရပ်ရွာတွင် ပါဝင်မှုများရှိခြင်း
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းများ မလုံလောက်ခြင်း
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	-
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	-
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အား လက်လှမ်းမီမှု	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဒေသအနေအထားတွင်အပန်းဖြေနိုင်သည့်သဘာဝအလှတရားများ သတ်မှတ်ထားသည့် နေရာများ မရှိပေ။ လူငယ်များသည် လူမှုရေးနှင့် ဘာသာရေးတို့တွင် အဓိက လုပ်ဆောင်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများရှိပေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း

ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများမှာ အောက်ခြေများ လွတ်နေကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လူငယ်များသည် အားကစားကို စိတ်ပါဝင်စားသော်လည်း အားကစားနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် ငွေကြေးများကို လုံလောက်စွာ မထောက်ပံ့နိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ
အခြား	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုများသည် ဘိန်းဖြူများ ရောင်းဝယ်ကြသူတို့၏ အန္တရာယ်ကာ အလွန်ပင် ကြောင်စရာကောင်းလှပေသည်။ ခိုးခြင်း၊ ယက်ခြင်းများ နေရာအနှံ့အပြားတွင် တွေ့ကြုံနေ၍ ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့များမှာ ကူညီဖြေရှင်းမှု အားနည်းနေသည်ကို လက်တွေ့ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ နေရပါသည်။ အားကိုးရာမဲ့နေသော ပြည်သူများအဖို့ ရင်လေးစရာအဖြစ်ဆိုးများနှင့် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခုလက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော ဘေးဒုက္ခများကို ချုပ်ငြိမ်းရန်လိုအပ်နေပါပြီ။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	၂	၂	၁	၂

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်း မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေမှာ လူကုန်ကူးမှု ၊ ခိုးမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုများက သာမန်အဆင့်ဖြစ်ပြီး မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှုမှာ ရွာမှာ အဓိက အဆိုးဆုံး စိုးရိမ်ရဆုံးဖြစ် နေပါပြီ။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	**ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်**
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာ အတော်အသသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူ များလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ပြီးရောင်းချနိုင်သည်။ စပါး ကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	ကျေးရွာသည် ပထဝီဝင်အနေအထားအရ မြေပြန့် ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး၊ မြစ်ကြီးနား-မန္တလေးကားလမ်းမကြီးပေါ် တွင်တည်ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အရ အထူးကောင်းမွန်မှုရှိပြီး၊ တစ် နှစ် ပတ်လုံး လွယ်ကူချောမွေ့ စွာသွားလာနိုင်ပေသည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်း မှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းတွင်ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူ ထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီး၊အဖွဲ့များ၏၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိ က ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်း မှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ် ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်း များဖြစ် စေ ပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လည်း စိုက်ပျိုးရေး နှင့်ပတ်သက် သောနည်းပညာပေးစံပြစိုက်ကွက်များလည်းကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထ ားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များ အား အချိန်နှင့် တစ်ပြေး ညီရရှိစေသည်။
• ဆက်သွယ်ရေး	ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှု ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင် တာ နက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်း မွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက် အလက် များအတွက် ချိတ် ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်း

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	မာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ် ရသောဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း မိုးညှင်းဆေးရုံ၊ ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာ သည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့်ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ်သုတ၊ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အားတီဗွီဖန် သားပြင်မှကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းစသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးလာရေးအတွက် အထောက် အကူပြုနေသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	ကျေးရွာအနေအထားအရ ၊ ယေဘုယျအားဖြင့်အဟန့် အတား စိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရှိ ရပေ။ သို့သော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး၊ အဖွဲ့များကြားတွင်အား ပြိုင်မှုအချို့ ရှိနေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင် ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင် ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှုအနည်းငယ်အားနည်း ကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ် မြေရိုင်း များ ထပ်မံ မတိုးချဲ့ နိုင်တော့ ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ် မှု တိုးမြှင့်ရန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာ နနှင့် မိုးညှင်းဆေးရုံ ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၃

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁	**ရပ်မိရပ်ဖအုပ်စု**					
	• ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းမှုမရှိသဖြင့်ကျေးရွာများ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေခြင်း	• ငြိမ်းချမ်းရေးမူဝါဒများကိုအသုံးချမှုနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်လိုသောဆန္ဒ၊ သဘောထားများကွဲလွဲမှုရှိနေခြင်း	• နေရာဒေသအသီးသီးတွင်ပြည်သူများ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဝမ်းပန်းတသာကြိုဆိုစောင့်မျှော်နေလျက်ရှိခြင်း	• အယူအဆသဘောထားများခံယူချက်များ ကွဲလွဲနေမှုရှိနေခြင်းအင်အားပြိုင်ဆိုင်မှု ရှိနေခြင်း	• ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း မာနထားခြင်းထင်တစ်လုံးရှိနေခြင်းများကို ခဝါချ၍ တိုင်းပြည်အကျိုးကို လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်	- ပြည်သူအုပ်ချုပ်သောပြည်သူ့အစိုးရလက်ထက်တွင်ငြိမ်းချမ်းရေးကို လျင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အထူးပင်အလေးနက်ထားပြီးဆောင်ရွက်သင့်သည်။
	• ဘာသာသာသနာအကျိုးသယ်ပိုးထမ်းဆောင်နေခြင်း • သဒ္ဓါတရားအားကောင်းခြင်း	• ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာသည်နေလကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတောက်ပလျက်ရှိနေခြင်း	• ယုံကြည်မှုရှိခြင်း ဗုဒ္ဓဘာသာသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမွန်မြတ်ဆုံးသော ဘာသာအဖြစ် ရပ်တည်မှုရှိနေခြင်း	• ဘာသာကွဲများ နေရာအနှံ့နှောက်ယှက်မှု ရှိနေခြင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ တည်ထားကိုးကွယ်အားနည်းခြင်း	• သာသနာ့အမွေဆက်ခံသူများအား လုံခြုံမှုရှိအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ပေးရန်	- မိမိယုံကြည်ကိုးကွယ်သောဘာသာများကို ဘာသာအရေးအတိုက်အခံအဖြစ်ရင်ဆိုင်နေရခြင်းသည် နေရာဒေသအသီးသီးတွင် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေကြသဖြင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ထုတ်ပြန်ရန် လိုအပ်ပေသည်။
	• ကျေးလက်လမ်းတံ	• ရွာအတွင်းစိုက်ပျိုး	• အလှူရှင်များ	• တံတားတည်	• အရည်အသွေးပြည့်	- ကျေးလက်နေပြည်သူတို့

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	တားများအဆက်မပြတ်တည်ဆောက်နေရခြင်း	ရေး၊လယ်ရေမြောင်းများပေါ်များခြင်း ကျေးရွာချက်ဆက်ချောင်းကြီးများရှိနေခြင်း	ပေါ်များခြင်း ရွာသူရွာသားများ လုပ်သားအင်အားအပြည့်အဝပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း	ဆောက်ရာတွင် ငွေကြေးအခက်အခဲနှင့်ရင်ဆိုင်နေရခြင်း	မီသော တံတားများတည်ဆောက်ပေးခြင်း အစိုးရတံတားအင်ဂျင်နီယာများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်	သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိသော်လည်း အသိပညာ အတတ်ပညာ များအားနည်းသဖြင့် ပညာရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်သင့်ပါသည်။
	• ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးလုပ်ငန်းများဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုလုပ်နေရခြင်း • လုယက်မှုများနှင့်ရင်ဆိုင်နေရခြင်း	• ခိုးမှု၊လုယက်မှုများရှိနေခြင်းဘိန်းဖြူများရွာအတွင်းရောင်းချသူရှိနေခြင်း	• ရပ်မိရပ်ဖများသည် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများအပေါ်တွင် သားသမီးကဲ့သို့စေတနာထားစောင့်ရှောက်ကာကွယ်ပေးခြင်း	• သူခိုးနှင့်ဘိန်းဖြူရောင်းချသူများကိုရဲဌာနများမှ ထိ ထိရောက်ရောက်အရေးမယူခြင် လစ်လျူရှု ထား နေပါသည်။	• ရာဇဝတ်သားများကိုလာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ မပြုလုပ်ပဲ ဥပဒေအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်နေပါသည်။	- ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လူငယ်များသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသောကြောင့် အကျင့်စာရိတ္တများ ပျက်စီးမှုမရှိအောင် အချိန်မီ ပြုပြင်ပေးရန်။
	• ကျေးရွာအတွင်းလမ်းကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများအဆင်မပြေခြင်း	• ချဉ်ကပ်မြောင်းများမရှိခြင်းနှင့်ကျောက်ချောလမ်းများအရည်အသွေးမပြည့်မီခြင်း	• ကျေးရွာလမ်းများကိုပုဂ္ဂိုလ်အလှူရှင်များကပြင်ဆင်ပေးနေခြင်းနှင့်ကားလု	• နည်းပညာအားနည်းခြင်းနှင့်လမ်းပြင်ရာတွင် သဲ၊ကျောက်များ	• သဲကျောက်များစုဆောင်းခြင်းလမ်းများကူးသန်းသွားလာသောကားကြီး	- လမ်းများတည်ဆောက်ရာတွင်ခေတ်နှင့်လျော်ညီသောဆက်သွယ်ရေးလမ်းကိုအဆင်ပြေချောမွေ့အော

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		တို့ကြောင့်	ပ်သားအင်အားများ စုစည်းပါဝင်မှုရှိနေခြင်း	ရရန်အတွက် အခက်အခဲရှိနေပါသည်။	များအားဝန်ချိန်သတ် မှတ်ထားရန်နှင့် ဥပဒေများထုတ်ပြန်ပေးရန်	င် လူထုနှင့်အစိုးရအင်ဂျင်နီယာများလက်တွဲညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
	• အလုပ်လုပ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်မှုအားနည်းခြင်း • တိုးတက်မှုလမ်းစများအား နည်းနေခြင်း	• ခေါင်းဆောင်ပြောဆိုသည်ကိုလက်ခံသောဓလေ့ရှိနေခြင်း • လူအစွမ်းနှင့်လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြသခွင့်၊ အသုံးချခွင့်မရှိသေးခြင်း	• ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည်ကိုသိရှိခြင်း • စုပေါင်းလုပ်ဆောင်တတ်သော အလေ့အထကို လေ့ကျင့်လုပ်ဆောင်ခြင်း	• အတိုက်အခံများရှိနေခြင်း • အမှားလုပ်ရပ်များ စိုးမိုးနေသဖြင့် အမှန်တရားများ ဆောင်ရွက်ရန် အခက်အခဲရှိနေပါသည်။	• တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ ဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့စည်းတစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ ရင်းနှီးမှုရရှိအောင် စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း	- ယုံကြည်မှုများခံယူချက်များကွဲလွဲမှုများရှိနေသဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နောက်ကျနေသည်ကို တွေ့ရှိနေရပါသည်။ သို့ပါကမာနများမရှိကြပဲ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။
၂	**လယ်သမားအုပ်စု**					
	• တိုးချဲ့မြေရှိသော်လည်းဒေသတွင်း လုံခြုံမှုမရှိခြင်း • ငွေအရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်နိုင်မှုအင်အားမရှိခြင်း	• လယ်ယာမြေတိုးချဲ့ရာမှာဒေသနှင့် အလှမ်းကွာဝေးသဖြင့်သွားလာရာ လမ်းများမရှိပေ။ • နေရာအနှံ့ကန်	• အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေသူများကို တိုးချဲ့ လယ်ယာမြေတွင် နေရာချထားပေးရန်	• လယ်ယာမြေစီမံကိန်းတွင်ငွေရှင်ကြေးရှင်များအား ဦးစားပေးနေသည်ကိုတွေ့ရှိနေရပါသည်။	• အငြင်းပွားမှုမရှိအောင်ဆောင်ရွက်စီမံပေးသင့်ကြောင်းနှင့်လယ်သမားတို့၏ဘဝမြင့်တင်ပေးရန်မှာ မလွဲကေန်	○ ဆန်စပါးများကိုတင်ပို့ရောင်းချရာတွင်အသေးစားကုန်သည်များမှသာဝယ်ယူနေခြင်းကြောင့် လယ်သမားများအကျိုးခံစားမှုလွန်စွာနောက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		ထရိုက်များနေရာယူနေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။	• တန်းတူညီတူအခွင့်အရေးပေးရန်		လိုအပ်ကြောင်း	နှေးလျက်ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့်စပါးဝယ်ရာတွင်ကုန်သည်အကြီးစားနှင့်ပွဲရုံများရှိရန်လိုအပ်ေသည်။
	• စပါးများစိုက်ပျိုးရာတွင်ခေတ်မီသိပ္ပံနည်းကျစိုက်ပျိုးစနစ်ကျင့်သုံးမှုမရှိပေ။ • စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်လုံလောက်မှုမရှိ သေး။	• မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်ခေတ်သစ်စိုက်ပျိုးနေသောစိုက်ပျိုးစနစ်များကိုလေ့လာမှုမရှိခြင်း	• စိုက်ပျိုးပညာရှင်များအားစိုက်ကွင်းထဲသို့ကွင်းဆင်း၍လယ်သမားများအားပညာပေဟောပြောခြင်းများပြုလုပ်သင့်ပေသည်။	• လယ်သမားများသည်လေ့လာမှုအားနဲခြင်းနှင့်သမာရိုးကျစိုက်ပျိုးနည်းများကိုလက်ကိုင်စိုက်ပျိုးနေလျက်ရှိနေသည်။	• စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သောပညာပေးရန်ယခုအချိန်တွင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပေသည်။	○ အရည်အသွေးများကိုမြှင့်တင်ရာတွင်ပညာရှင်များလုံလောက်စွာမွေးဖွားပေးရန်စီမံကိန်းတစ်ရပ် အနေဖြင့်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
	• စိုက်ပျိုးစရိတ်အတွက်ချေးငွေများအချိန်မီမရရှိခြင်း • လယ်ယာသုံးစရိတ်စခများဈေးကြီးနေခြင်း	• ငွေကြေးလုံလောက်မှုမရှိခြင်း • အချိန်မီမစိုက်ပျိုးနိုင် ခြင်းနှင့်စိုက်စရိတ်စခများဈေးကြီးနေပါသည်။	• အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီချေးငွေများထုတ်ချေးရန် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေများ ရရှိအောင်ဖန်တီးပေးရန်အနေနှင့်အမြန်လိုအပ်ပါသည်။	• ချေးငွေများအချိန်မီမရောက်ရှိပေ။ • လယ်ယာထွက်သီးနှံများဈေးကွက်မရှိသဖြင့်လွန်စွာပင်အခက်ကြုံနေရပါသည်။	• ဘဏ်ချေးငွေများကိုလယ်သမားလက်ထဲသို့အချိန်မီရောက်ရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်နေပါသည်။	○ လယ်ယာသုံးစက်နှင့်စက်ပစ္စည်းများကိုတွင်ကျယ်စွာအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက်လက်ရှိဈေးနှုန်းထက်ပို၍ လျှော့ရန်မှာအထူးပင် လိုအပ်နေပါသေး သည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
	• သြဇာဖြင့်မအုပ်ချုပ်ပဲအာဏာနှင့်အုပ်ချုပ်မှုရှိနေ • ဘက်လိုက်မှုများ အသက်ရှင်နေခြင်း	• အခွင့်ထူးခံပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတ္တကြီးသူစိုးမိုးမှုများရှိနေပါသည်။	• လက်ရှိအစိုးရလက်ထက်တွင် ဥပဒေစိုးမိုးမှုရှိလာအောင် အကောင်အထည်ဖော်ရန်အနေးနှင့် အမြန်လိုအပ်ပါသည်။	• ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့်အတွေ့အကြုံများမရှိခြင်း ဗဟုသုတ မရှိပေ။	• အုပ်ချုပ်ရေးသင်တန်းများပေးရာတွင် အားနဲနေခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲမှုမရှိသေးခြင်း။	○ လူသားများ စည်းကမ်းလိုက်နာရန်အတွက်မှာ ဥပဒေသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်နေသဖြင့် ဥပဒေစိုးမိုးနိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာမှာအလွန်ပင်နောက်ကျနေသည်ကို ခံစားတွေ့မြင်နေရပါသည်။
	• ကုန်ထုတ်လမ်းမရှိသဖြင့်လမ်းများဖောက်လုပ်ပေးရန် • ထုတ်ကုန်များလျင်မြန်စွာမရောက်နိုင်ခြင်း	• စပါးများရိတ်သိမ်းပြီးသော်လည်း ထုတ်ကုန်လမ်းမရှိသဖြင့် တောင်သူများ အခက်ကြုံနေရ ပါသည်။	• ကုန်သွယ်မှုလမ်းများရှိပါကဈေးကွက်သို့လျင်မြန်စွာရောက်ရှိလာနိုင်သည်။	• စိုက်ခင်းသို့သွားလာရန်လမ်းမရှိသဖြင့်စိုက်ပင်များ အောင်မြင်နိုင်မှု လျော့နည်းလာ နိုင်ပါ သည်။	• ပြည်သူများအခက်ကြုံတွေ့နေရသောထုတ်ကုန်လမ်းများကိုဖောက်လုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။	○ စပါးတို့သည်လယ်သမားတို့၏ အသက်သွေးကြောများဖြစ်သဖြင့်ကူးလူးဆက်သွယ်သွားလာနိုင်သော ကုန်ထုတ်လမ်းများအားသင်လျော်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	• စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာမရရှိမှု • စိုက်ပျိုးမြေဆီကုန်ခမ်းမှု • သဘာဝမြေဩဇာလုံလောက်စွာမရရှိခြင်း	• လယ်ရေသွင်းကျေးထိုင်မြောင်းများပျောက်ကွယ်ခြင်းနှင့် တိမ်ကောမှုများရှိနေပါသည်။	• ဆည်မြောင်းများကိုရေစီးရေလာကောင်းအောင်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သဘာဝမြေဩဇာများကိုအသင့်အတင့်ကျွေးရန်	• စိုက်ပျိုးရေများအတွက်လုံလောက်စွာမရရှိခြင်းသဘာဝမြေဩဇာများ ကျွေးရာမှာအားနည်းလာခြင်းနှင့်ဓာတ်မြေဩဇာများကိုမသုံးစွဲနိုင်ခြင်း	• ဆည်မြောင်းများကိုပြုပြင်ရန်မျိုးကောင်း မျိုးသန့်ရရှိလာအောင်ဖန်တီးပေးရန်ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော စိုက်ပျိုးစနစ်များကို သင်ကြားပေးရန် လိုပါသည်။	○ နှစ်ကာလများစွာပျက်စီးလာသောဆည်မြောင်းများကိုစနစ်တကျဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့်ဓာတ်မြေဩဇာများကိုအရည်အသွေးပြည့်မီအောင်စိစစ်ရန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။
၃	**လူငယ်အုပ်စု**					
	• ခရီးသွားလာမှုများပြင်း • လုပ်အားခအပြည့်အဝမရရှိခြင်း	• မိသားစုဝမ်းစာမဖူလုံ၍ခရီးများထွက်ပြီးငွေရှာရခြင်း • နေ့ဝင်မိုးချုပ်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေရခြင်း	• နေ့စားလုပ်ခများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း • အလုပ်လုပ်ချိန်များ သတ်မှတ်ခြင်း	• အလုပ်လုပ်ရန်အတွက်နှင့်ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရန်အခက်အခဲရှိခြင်း • လုပ်အားခအပြည့်အဝမရရှိခြင်း	• အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမားပြေလည်မှုရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	–မိမိကျေးရွာတွင် အလုပ်ရှာထွက်သောလူငယ်များလုပ်အားယိုစီးမှုများသဖြင့်မိမိကျေးရွာတွင်အလုပ်အကိုင်ရရှိရန်နည်းဗျူဟာများကိုအစိုးရဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်
	• ပညာတတ်များထွက်ပေါ်လာခြင်း	• မိမိကျေးရွာတွင်ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ	• ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်လူမှုရေးကဏ္ဍ	• လူငယ်များအားဦးဆောင်နိုင်	• လူငယ်များသည်ပညာ	–ပေါင်းစည်းညှိနှိုင်းတိုင်ပင်တတ်သောနည်းစနစ်နှင့်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	• လူမှုရေးကဏ္ဍများပါဝင်မှုခြင်း	စေလိုသောဆန္ဒရှိခြင်း	များလူငယ်များပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်း	သော အရည်အချင်း များရှိလာအောင်	အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့်လူသားအရင်းအမြစ်များကိုကောင်းစွာအသုံးချနိုင်ခြင်း	လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအားနားလည်တတ်ကျွမ်းမှုရှိစေရန်စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ထားရှိခြင်း
	• အလုပ်အကိုင်မရှိခြင်း • အချိန်ဖြုန်းနေမှုများနေခြင်း	• စက်ရုံအလုပ်ရုံများနှင့်ပုဂ္ဂိုလလုပ်ငန်းရှင်များမရှိမှုနှင့်အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်ရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။	• အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးရန်	• လူငယ်များအားအလုပ်အကိုင်များရရှိအောင်ဖန်တီးမပေးနိုင်ခြင်း	• ကျေးလက်ဒေသများတွင်လူငယ်အလုပ်အကိုင်များရရှိအောင်စက်ရုံအလုပ်ရုံများတည်ဆောက်သင့်သည်။	–မြို့ပြများတွင်အလုပ်အကိုင်ပေါများပြီးကျေးလက်နေပြည်သူများအလုပ်အကိုင်မရှိသဖြင့်မြို့ပြများကဲ့သို့ကျေးလက်တွင် စက်ရုံအလုပ်ရုံများ တည်ဆောက်ပေးသင့်သည်။
	• အားကစားစည်းကမ်းလိုက်နာမှုမရှိခြင်း	• အားကစားနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများလုံလောက်မှုမရှိ	• အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများလုံလောက်စွာထားရမည်	• လေ့ကျင့်မှုအားနဲခြင်း၊စည်းကမ်းလိုက်နာမှုအားနဲခြင်း၊စနစ်တကျလိုက်နာမှုမရှိ	လူငယ်များအားအားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများလုံလောက်အောင်ထားရှိပြီးစည်းကမ်း	–အချင်းချင်းရိုင်းပင်းကူညီတတ်သော စိတ်ဓာတ်များရရှိလာအောင် သင်ကြားရန်လိုအပ်ပါသည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					တကျရှိလာအောင် သင်ကြားပေးခြင်း	
	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး					
	• မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင်အားမလေးစားခြင်း	အလုပ်အကိုင်များရှားပါးခြင်းနှင့်မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းသူများပေါသဖြင့်အလွယ်တကူသုံးစွဲနိုင်ခြင်း	မူယစ်ဆေးဝါးကင်းစင်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးပါကလူငယ်တို့၏ဘဝသာယာသည်သာမကလူငယ်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သောမိသားစုပါစိတ်ချမ်းသာရခြင်း	• ဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိသေးခြင်းလာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများအသက်ဝင်နေခြင်း	• လက်ရှိခေတ်စားနေသောမူးယစ်ဆေးဝါးများကိုအမြစ်ပြုတ်ေဝင်ရှင်းလင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်လူငယ်များကိုအလုပ်အကိုင်များရရှိအောင် ဖန်တီးဆောင်ရွက်	– လူငယ်တို့၏အားလပ်ချိန်တွင်မူးယစ်ဆေးဝါးများဝင်ရောက်လာပြီးထိုအားလပ်သည့် အချိန်တွင်လူငယ်များအလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့်လူငယ်တို့၏ဘဝသည်ထွန်းတောက်လာပါလိမ့်မည်။
	• ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာတရားများပျောက်ကွယ်လုနီးပါးရှိလာခြင်း • စည်းကမ်းလိုက်နာမှုအားနဲခြင်း	အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုများကိုမိမိတို့နိုင်ငံအနေနှင့်မကာကွယ်နိုင်သည့်အပြင်ထိုယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်တွင်လူငယ်များအားအသုံးချခံနေရခြင်း	မိမိတို့ကိုးကွယ်ယုံကြည်သောယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာတရားများကိုကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်အောင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	• မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းမရှိသောယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့မှမတားဆီးနိုင်ခြင်း၊အလေးမထားခြင်းမျက်ကွယ်ပြုနေခြင်း	• သိမ်ကောပျောက်ကွယ်လုနီးပါးဖြစ်နေသောမြန်မာယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဘာသာတရားများကိုနေရာေသအလိုက်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်	– မြန်မာ့ဓလေ့၊အစဉ်အလာနှင့်မကိုက်ညီသောယဉ်ကျေးမှု၊ဘာသာများကိုမိမိတိုင်းရင်းသူတိုင်းရင်းသားများမကျင့်သုံးစေရန် လိုအပ်သောစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများချမှတ်ပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					အတွက်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	
၄	**စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သူအုပ်စု**					
	• လျှပ်စစ်မီတာများ မတပ်ဆင်နိုင်ခြင်း • မိမိဒေသတွင်အလုပ်များရှားပါးခြင်း	• အလုပ်အကိုင်များ ရှားပါးမှုတို့ကြောင့် ဝင်ငွေရလုပ်ကိုင်နိုင်သောပွဲရုံ၊စက်ရုံနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များ မရှိခြင်း	• ရာသီအလိုက်နေ့စားခရရှိနိုင်သော လယ်ယာလုပ်ငန်းများရှိနေခြင်း	• ရရှိလာသောလုပ်အားခသည်မိသားစုဝမ်းစာကိုပြေလည်မှုရှိအောင် ဖန်တီးမပေးနိုင်ခြင်း	• ကုန်စျေးနှုန်းများ လျှော့ချပေးခြင်း လုပ်ခစျေးများမြှင့်တင်ပေးခြင်းပင် လွန်စွာပင်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုနည်းပါးလာနိုင် ခြင်း	ခရီးထွက်၍အလုပ်များ ရှာဖွေခြင်းသည်မိမိ မိသားစုအရေးကိုစောင့်ရှောက်မှု အားနည်းနေသဖြင့် ငွေစု၊ ငွေချေးစနစ်များ ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ပေးရန်
	• စျေးရောင်းစျေးဝယ်ပြုလုပ်ခြင်း • ကုန်ကြမ်းများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင်မလွယ်ကူခြင်း	• ပညာရေးနှင့်အသုံးစရိတ်များကိုပြေလည်ဖန်တီးရခြင်း	• ဒေသတွင်တောထွက်ရောင်းချစရာများထွက်ရှိနေခြင်း	• ငြိမ်းချမ်းရေးမရရှိမှုကြောင့်ရောင်းချရန်အထွက်ကုန်စည်များမရရှိခြင်း	• စျေးရောင်းစျေးဝယ်ဖြင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေရသဖြင့်အစားထိုးလုပ်ငန်းများဖန်တီးထားရှိခြင်း	စျေးရောင်းစျေးဝယ်များ ပြုလုပ်ရာတွင်စျေးတန်းနှင့် စျေးနေရာများပေးခြင်းဖြင့် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ ရရှိစေသည့်အပြင်စည်းကမ်းလိုက်နာမှုရှိအောင်နည်းပညာပေး

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
						သင့်ပါသည်။
	• ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း • ဒေသနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်း	• ခရီးထွက်၍ဝင်ငွေရှာဖွေရာဒေသတွင်ခြင်နှင့် မသန့်ရှင်းခြင်း	• ခရီးသွားလာရာတစ်လျှောက်တွင်ခြင်ထောင်နှင့်ဆေးများယူဆောင်ခြင်း	• အလုပ်လုပ်ရာဒေသတွင်ကျန်းမာရေးအတွက်ကုသရန်ဆေးနှင့်ဆေးခန်းများမရှိခြင်း	• ရောဂါလက္ခဏာများပေါ်ပေါက်ပါကနီးစပ်ရာဆေးပေးခန်းသို့ ပို့ဆောင်၍ဆေးကုသမှုခံယူခြင်း	အခွန်ဘဏ္ဍာများကောက်ခံရရှိသောစီးပွားလုပ်ငန်းနေရာ ဒေသများတွင်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးရန်
	• အလုပ်လုပ်ကိုင်ချိန်ထက်ပို၍လုပ်ဆောင်ရခြင်း • အလုပ်သမားလူတန်းစားဟူသမျှအနှိမ်ခံနေရခြင်း	• အလုပ်ရှားပါးမှုကြောင့်လုပ်ငန်းရှင်၏သဘောကျလုပ်ဆောင် ပေးရခြင်း	• အလုပ်ချိန်ထက်ပိုသောအချိန်များကိုလုပ်ခများပိုပေးရန်	• လုပ်ငန်းကိုအကြောင်းပြု၍အခွင့်အရေးယူသောလုပ်ငန်းရှင်များရှိနေခြင်း	• အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမားများသည်သဘောထားများကွဲလွဲမှုမရှိအောင် ညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်နေခြင်း	လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက်အလုပ်ချိန်များကိုသတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်နေခြင်း
၅	**အမျိုးသမီးအုပ်စု**					

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
	• **ဆီးချို** • **သွေးတိုး**	• ဓာတုဆိုးဆေးပါသောစားသောက်ကုန်များစားသုံးခြင်းနှင့်သဘာဝအသီးအနှံများရှားပါးလာခြင်း	• **ရောဂါဖြစ်မှကုသသည်ထက်မဖြစ်ခင်ကုသည်ကပိုမိုထိရောက်သည်သို့ပါ၍ကြိုတင်ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံနပါမည်**	• အန္တရာယ်ဖြစ်စေသောစားသုံးကုန်များကိုမတားဆီးနိုင်ခြင်း	• **ကျန်းမာရေးအတွက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေသောစိုက်ပျိုးရေးသုံးဆေးနှင့်ဓာတ်မြေဩဇာများကိုတားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းများပြုလုပ်ရန်**	ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သောပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန် ရာသီအလိုက်ဖြစ်တတ်သောရောဂါများကိုကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်နှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံခြင်း
	• **သောက်သုံးရေမသန့်ရှင်းခြင်း** • **လေထုညစ်ညမ်းခြင်းနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်မသန့်ရှင်းခြင်း**	• ရေစစ်ရေကန်များမရှိခြင်း	• **သောက်သုံးရေများကိုကျန်းမာရေးနှင့်အညီပြုလုပ်ရန်အသိပညာများပေးရမည်။**	• ကျေးလက်တောရွာတို့တွင်အတွေ့အကြုံနှင့်အသိပညာများနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။	• **သောက်ရေသုံးရေတို့ကိုရေစစ်၊ရေကန်များပြုလုပ်ရမည်။**	ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သောပညာပေးဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်ရာသီအလိုက်ဖြစ်တတ်သောရောဂါများကိုကြိုတင်ကကွယ်နိုင်ရန်နှိုးဆော်ခြင်းနှင့်ကာကွယ်ဆေးများထိုးနှံခြင်း
	• **အမျိုးသမီးများစုစည်းမှုမရှိခြင်း** • **ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအမြင်ရှိခြင်း**	• တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးပွင့်လင်းမြင်သာအောင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း	• **စုပေါင်းဆောင်ရွက်လိုကြသည်။** • **ဘက်လိုက်မှုမရှိခြင်းကိုလိုလားကြ**	• **ဂုဏ်ထုဂုဏ်ပြိုင်ရှိနေခြင်း** • **မာနထားရှိခြင်းနှင့်ကိုယ့်ကိုကိုယ်**	• **တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးနားလည်မှုပေးခြင်း** • **မှန်ကန်သောနည်းလမ်းများကို ချမှတ်**	အသိဉာဏ်ပညာနည်းသောကျေးလက်ဒေသရှိအမျိုးသမီးများကိုဉာဏ်အလင်းပေါက်မြောက်မှုရှိအောင်စာပေ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		• အတွေးအခေါ်နည်းသဖြင့်လူကြီးများကလည်း စည်းလုံးဆောင် ရွက်ပေးနိုင်မှုမရှိခြင်း အားနာမှုရှိခြင်း	**သည်။**	**အထင်ကြီးခြင်း**	**ပေးခြင်း**	ဟောပြောပွဲများနှင့်ဗဟုသုတများကို ရရှိလာအောင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
	• **အင်အားပြိုင်ခြင်း** • **ဦးဆောင်ဦးရွက်မှုနည်းခြင်း**	• ဦးဆောင်မှုတွင်အားနည်းခြင်းခေါင်းဆောင်ကောင်းလိုအပ်ခြင်း • ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း • မိမိနှင့်မဆိုင်ဟုဆိုကာခေါင်းရှောင်ခြင်း	• **ခေါင်းဆောင်ကောင်းကိုတင်မြောက်လို ကြသည်။** • **အဆင့်အတန်းခွဲခြား ဆက်ဆံမှုကိုမလိုလားခြင်း**	• **တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအင်အားပြိုင်နေခြင်းထက်ပါတီစွဲနေသောလူအဖွဲ့အစည်းများရှိနေခြင်း**	• **ပါတီကွဲသော်လည်းကျေးရွာရှိလူထုများမကွဲပြားသွားအောင်ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်အကျင့်စာရိတ္တများထိန်းသိမ်းရန် လိုခြင်း**	လူထုအကျိုးတော်ဆောင်ခေါင်းဆောင်များသည်ဘက်လိုက်မှုမရှိအောင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများမရှိအောင်ထက်ကင်းကင်းရှင်းရှင်းဆောင်ရွက်ရန်

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက ဆင်ဘိုကုန်းကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊